

ქ. გორი

07.09.2022წ.

ბრძანება N 01-93

შპს მეცნიერებათა სკოლის სასკოლო სასწავლო გეგმისა და მასწავლებელთა 2022-2023 სასწ.წლის საათობრივი დატვირთვის დამტკიცების შესახებ

შპს მეცნიერებათა სკოლის წესდების და „შპს მეცნიერებათა სკოლის დებულების დამტკიცების შესახებ“ შპს მეცნიერებათა სკოლის დირექტორის 2020 წლის 08 იანვრის N01-03 ბრძანების მე-4 მუხლის მე-2 პუნქტის „გ“ ქვეპუნქტის საფუძველზე.

ვბრძანებ:

1. დამტკიცდეს შპს მეცნიერებათა სკოლის სასკოლო სასწავლო გეგმა თანდართული დანართი N1 შესაბამისად.
2. დამტკიცდეს შპს მეცნიერებათა სკოლის მასწავლებელთა 2022-2023 სასწავლო წლის საათობრივი დატვირთვა თანდართული დანართი N2 შესაბამისად.
3. ბრძანება ძალაში შედის ხელმოწერისთანავე;
4. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს კანონმდებლობით დადგენილი წესით გაცნობიდან ერთი თვის ვადაში გორის რაიონულ სასამართლოში (მის.: ქ. გორი, სერგო ჯორბენაძის N30).

შპს მეცნიერებათა
სკოლის დირექტორი

ეკატერინე სუხიშვილი

სასკოლო სასწავლო გეგმა

2022-2023 სასწავლო წელი

მეცნიერებათა სკოლა
შპს მეცნიერებათა სკოლა | ქ.გორი

1. სკოლის მისია და ამოცანები

მისია

მეცნიერებათა სკოლა ასრულებს ზოგადი განათლების ეროვნული მიზნებითა და ეროვნული სასწავლო გეგმით დასახულ ამოცანებს და თავის მისიად მიიჩნევს მოსწავლეებს მისცეს საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების პრობლემაზე ორიენტირებულ სწავლებაზე დაფუძნებული ცოდნა, თანამედროვე ტექნოლოგიების ეფექტურად გამოყენებით, რომელიც განუვითარებს მათ კვლევის უნარ-ჩვევებს, გაუღვიძებს ინტერესს გარემომცველი სამყაროს შესწავლის, აღმოჩენების გაკეთების, გაცნობიერების კუთხით. სკოლა ჩამოუყალიბებს მოსწავლეებს მაღალმოქალაქეობრივ შეგნებასა და დემოკრატიულ ღირებულებებს. აღნიშნული საშუალებას მისცემს მათ იყვნენ წარმატებულნი ნებისმიერ დარგში, საზოგადოებრივი საქმიანობის ნებისმიერ სფეროში, მიღებული ცოდნა გამოიყენონ როგორც პროფესიული წარმატებისათვის, ასევე საზოგადოების სასიკეთოდ.

ხედვა:

- მოსწავლეები შეძლებენ უცხო და პრობლემურ საკითხებზე ინფორმაციის მოძიებას, მის კრიტიკულ ანალიზს, კონსტრუქციული დასკვნის გაკეთებასა და გადაწყვეტილების მიღებას;
- საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების საფუძვლების სწავლებით მოსწავლეებს გამოუმუშავდებათ შემეცნებითი უნარები, გაუღვივდებათ ინტერესი ახალი ინფორმაციის მოძიებისა და ცოდნის დამოუკიდებლად გამდიდრებისათვის
- მიღებული ცოდნა და უნარ-ჩვევები მოსწავლეებისათვის საწინდარი იქნება სწავლის შემდგომ საფეხურებზე წარმატებით გასაგრძელებლად და საზოგადოებრივ ცხოვრებაში ჩასართველად.

ღირებულებები:

- გუნდურობა - გუნდურ მუშაობაზე ორიენტირებული ჯგუფი;
- მოქნილობა - გამოწვევების ეფექტური მართვა;
- ხარისხზე ორიენტირება - ადგილობრივ და საერთაშორისო შრომის ბაზარზე მოთხოვნილი ხარისხი;
- თანამშრომლობა - ღია თანამშრომლობა დაინტერესებულ მხარეებთან;
- გამჭვირვალობა - ღია და საჯარო მიდგომები სკოლაში მიმდინარე ყველა პროცესში;

- სამართლიანობა - სკოლაში მიღებული გადაწყვეტილებები, ყველა დაინტერესებული მხარის უფლებებისა და მოსაზრებების გათვალისწინებით, ეყრდნობა სამართლიან არგუმენტებს და გადაწყვეტილების მიღების ობიექტურ კრიტერიუმებს;
- სოციალური პასუხისმგებლობა - სკოლა ითვალისწინებს საზოგადოების სხვადასხვა ჯგუფის საჭიროებებს, მოსწავლეების, მშობლების და თანამშრომლების აქტიური ჩართულობით, წვლილი შეაქვს ქვეყნის განვითარებაში, სოციალური, ეკონომიკური და ეკოლოგიური პრობლემების მოგვარებაში.

2. სკოლაში სამუშაო პირობები და სასწავლო დღის განრიგი

2.1. სკოლაში სამუშაო პირობები

სასწავლო წელი ითვალისწინებს ორ სემესტრს. სასწავლო წელს 2 სემესტრად ჰყოფს ზამთრის არდადეგები. სკოლა მუშაობას იწყებს დილის 9.00 საათზე. სასწავლო პროცესი იწყება 9.30 საათზე. ტექნიკური პერსონალი და ადმინისტრაციის წარმომადგენლები ხვდებიან დამრიგებლებს, რომლებიც ვალდებულები არიან პირველი გაკვეთილის დაწყებამდე 15 წუთით ადრე გამოცხადდნენ სკოლაში და სადამრიგებლო კლასთან შეუდგნენ მუშაობას. ყველა პედაგოგი ვალდებულია ზარის დარეკვამდე იმყოფებოდეს სასკოლო ცხრილით განსაზღვრულ კლასში. დაგვიანება ჩაითვლება დისციპლინურ გადაცდომად. გაკვეთილების ხანგრძლივობა დაწყებით კლასებში განისაზღვრება 40 წუთით, ხოლო სხვა დანარჩენი კლასებისათვის 45 წუთით. სკოლა მუშაობს ერთ ცვლაში.

2.2. გაკვეთილების დაწყება-დასრულების ცხრილი

	I- VI კლასები			VII- XII კლასები		
	დაწყება	დასრულება	შესვენება	დაწყება	დასრულება	შესვენება
1	09.30	10.15	15 წთ	09:30	10:15	15 წთ
2	10:30	11:15	5 წთ	10:30	11:15	5 წთ
3	11:20	12:05	5 წთ	11:20	12:05	5 წთ
4	12:10	12:55	5 წთ	12:10	12:55	5 წთ
5	13:00	13:45	10 წთ	13:00	13:45	15 წთ
6	13:55	14.40	5 წთ	14:00	14:45	5 წთ
7	14:45	15:30	5 წთ	14:50	15:35	

გახანგრძლივების დრო

2.3. დისტანციური სასწავლო პროცესის ორგანიზება

იმ შემთხვევაში თუ საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროს მიერ რეკომენდებული იქნება სასწავლო პროცესის დისტანციურად წარმართვა სკოლას შემუშავებული აქვს: 1.დისტანციური სასწავლო პროცესის ორგანიზების გეგმა; 2. დისტანციური სწავლების დღის რეჟიმი და საათობრივი ბადე 3. დისტანციური სწავლების მონიტორინგი.

2.3.1. დისტანციური სასწავლო პროცესის ორგანიზების გეგმა

სკოლაში დისტანციური სწავლება შეიძლება განხორციელდეს შემდეგი მოდელების გამოყენებით:

1. სრულად ელექტრონულად, სინქრონულად, რაც გულისხმობს საგაკვეთილო პროცესში სამინისტროს მიერ რეკომენდებული რომელიმე ელექტრონული პლატფორმის გამოყენებით ყველა მოსწავლისა და მასწავლებლის ერთდროულად ჩართვას (საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტროსთან შეთანხმებით);

2. ასინქრონულად, რაც გულისხმობს ტელე/ვიდეოგაკვეთილების ან ხელმისაწვდომი სხვა ელექტრონული პლატფორმების ან/და ციფრული რესურსების ან/და ბეჭდური რესურსების გამოყენებით სწავლა-სწავლებას;
3. ჰიბრიდულად, რაც გულისხმობს სრულად ელექტრონული სინქრონული ან/და ასინქრონული და დასწრებით სწავლების კომბინირებულად გამოყენებას, რაც შეიძლება იყოს დიფერენცირებული საგნების, კლასებისა და განაყოფების მიხედვით (შესაბამის საგანმანათლებლო რესურსცენტრთან შთანხმებით).

გარდა ამისა, დისტანციური სწავლების დროს გამოყენებული იქნება სხვადასხვა საგანმანათლებლო პლატფორმა, რომელზეც განთავსებულია საგანმანათლებლო რესურსები, რომლებთან მუშაობა მოსწავლეებს შეუძლიათ დამოუკიდებლად (წინასწარ ჩაწერილი ვიდეოგაკვეთილები, მულტიმედიური რესურსები), ასევე სხვადასხვა ტიპის დავალებები, რომელთა შესრულების შემდეგ მოსწავლე სისტემისგან ავტომატურად იღებს შეფასებასა და უკუკავშირს და ა.შ.;

2.3.2. დისტანციური სწავლების დღის რეჟიმი და საათობრივი ბადე

ზოგადად, დისტანციურ სასწავლო პროცესში მოზარდის ფიზიკური და ფსიქოლოგიური შესაძლებლობების გათვალისწინებით, სარეკომენდაციო დატვირთვის (გაკვეთილებზე გატარებული ასტრონომიული საათების) მაქსიმალური რაოდენობა იქნება შემდეგი:

კლასი	I-IV	V-IX	X-XII
მაქსიმალური დასაშვები საათები (ასტრონომიული) დღეში	1 საათი	1.5 საათი	2 საათი

ონლაინ გაკვეთილების რეკომენდებული ხანგრძლივობა იქნება შემდეგი: I-IV კლასებში – 15-20 წუთი; V-IX კლასებში – 25-30 წუთი; X-XII კლასებში 35-40 წუთი.

ამასთანავე, დღეში ჩატარდება მაქსიმუმ 4 გაკვეთილი.

დისტანციური სწავლების დროს გაკვეთილი დაიგეგმება იმგვარად, რომ სასწავლო პროცესში გამოყენებული იქნას სხვადასხვა ინტერაქტიული ტექნიკა, მათ შორის, 10-15- წუთიანი შესვენება ფიზიკური აქტივობით. პერიოდულად შეიძლება ჩატარდეს თვალის ვარჯიში, მაგ.: ეკრანიდან მზერის გადატანა შორს მდებარე საგანზე, თვალის 5-6-ჯერ დახამხამება.

I კლასები			
გაკვეთილი	დაწყების დრო	დასრულების დრო	გაკვეთილის ხანგრძლივობა
I	9:30	9:50	15-20 წუთი
II	10:05	10:25	15-20 წუთი

სასკოლსასწავლეგეგმა

III	10:40	11:00	15-20 წუთი
-----	-------	-------	------------

II-IV კლასები

გაკვეთილი	დაწყების დრო	დასრულების დრო	გაკვეთილის ხანგრძლივობა
I	9:30	10:00	25-30 წუთი
II	10:15	10:45	25-30 წუთი
III	11:00	11:30	25-30 წუთი

V-XII კლასები

გაკვეთილი	დაწყების დრო	დასრულების დრო	გაკვეთილის ხანგრძლივობა
I	9:30	10:00	35-40 წუთი
II	10:15	10:45	35-40 წუთი
III	11:00	11:30	35-40 წუთი

2.3.3. დისტანციური სწავლების მონიტორინგი

დისტანციური სწავლების დროს განხორციელდება სასწავლო პროცესის მონიტორინგი შემდეგი მიმართულებით:

1. ჩატარდა თუ არა დისტანციური გაკვეთილები დადგენილ დროსა და დადგენილი ხანგრძლივობით;
2. მოხდა თუ არა დისტანციურ სასწავლო პროცესში ჩართული მოსწავლეების დასწრების აღრიცხვა;
3. მოხდა თუ არა დისტანციური სასწავლო პროცესის მიღმა დარჩენილი მოსწავლეების აღრიცხვა და მიზეზების კვლევა;
4. დაცულია თუ არა ეთიკისა და ქცევის ზოგადი ნორმები.

დისტანციური სწავლების დროს სასწავლო პროცესის მონიტორინს განხორციელებს სკოლის მრჩეველ-კონსულტანტი სასწავლო დარგში კვირაში მინიმუმ ერთხელ.

4. 2023–2023 სასწავლო წლის კალენდარი

1. სასწავლო წელი ითვალისწინებს ორ სემესტრს. სასწავლო წელს ორ სემესტრად ყოფს ზამთრის არდადეგები.
2. 2022-2023 სასწავლო წლის დაწყების თარიღია: 2022 წლის 15 სექტემბერი, ხოლო დასრულების - 2023 წლის 15 ივნისი, გარდა I და XII კლასისა;
3. XII კლასის მოსწავლეთათვის 2022-2023 სასწავლო წლის დასრულების თარიღია: 2023 წლის 19 მაისი;
4. I კლასის მოსწავლეთათვის 2022-2023 სასწავლო წლის დასრულების თარიღია: 2023 წლის 25 მაისი;
5. 2022-2023 სასწავლო წლის პირველი სემესტრი მთავრდება 2023 წლის 29 დეკემბერს. მეორე სემესტრი იწყება 2023 წლის 16 იანვარს;
6. 2022-2023 სასწავლო წელს სასწავლო კვირა ექნება ხუთდღიანი, გარდა ინგლისურენოვანი საგანმანათლებლო პროგრამის 9-12 კლასისა, რომელთაც ექნებათ ექვსდღიანი სასწავლო კვირა.

2022-2023 სასწავლო წელი

ოქტომბერი (20 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

ნოემბერი (21 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

სექტემბერი (12 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
				1	2	3
				4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

დეკემბერი (21 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
				1	2	3
				4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

იანვარი (11 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

თებერვალი (20 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

მარტი (17 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
						1
					2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

აპრილი (18 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

მაისი (13/17/20 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
						1
					2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

ივნისი (11 სასწ. დღე)						
ორ	სამ	ოთხ	ხუთ	პარ	შაბ	კვ
						1
					2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	

განმარტებანი	
1.	სასწავლო წელი იწყება 15 სექტემბერს და სრულდება 15 ივნისს.
2.	I კლასისთვის სულ 157 სასწავლო დღე (I სემესტრი: 74 სასწავლო დღე; II სემესტრი: 83 სასწავლო დღე). I კლასი სრულდება 27 მაისს.
3.	II-XI კლასისთვის სულ 171 სასწავლო დღე (I სემესტრი: 74 სასწავლო დღე; II სემესტრი: 97 სასწავლო დღე).
4.	XII კლასისთვის სულ 153 სასწავლო დღე (I სემესტრი: 74 სასწავლო დღე; II სემესტრი: 79 სასწავლო დღე; XII კლასი სრულდება 20 მაისს).

- - უქმე დღე
- - სწავლის დაწყების ან დასრულების დღე
- - საგანმანათლებლო პროგრამის არდადეგები
- - სასწავლო წლის დასრულების არდადეგები

უქმე დღეები	
14.10.2022	ხევიციხის დღე
23.11.2022	გიორგიის დღე
19.01.2023	ნათლისღებვა
03.03.2023	დედის დღე
03.03.2023	ქალთა ხაერთამირის დღე
09.04.2023	ხახულის დღე
09.05.2023	ვამიზნე გამარჯვების დღე
12.05.2023	წმინდა ანდრია მოციქულის ხსენების დღე
26.05.2023	საქართველოს დამოუკიდებლობის დღე
არდადეგები	
30.12.2022 - 15.01.2023	ზამთრის არდადეგები
08.03.2023 - 14.03.2023	საგანმანათლებლო პროგრამის არდადეგები
14.04.2023 - 17.04.2023	ხალაღობის არდადეგები

4. სასკოლო საათობრივი ბაღე

4.1 საგნის/საგნების კვირეული და საორინტაციო წლიური ჯამური საათების რაოდენობა

სასკოლსასწავლეგემა

კლასები და სემესტრები	I კლასი			II კლასი			III კლასი			IV კლასი			V კლასი			VI კლასი		
საგანი	I ს	II ს	წლ	I ს	II ს	წლ	I ს	II ს	წლ	I ს	II ს	წლ	I ს	II ს	წლ.	I ს	II ს	წლ.
სავალდებულო საგნები																		
სახელმწიფო ენა																		
ქართული ენა	7	7	182	7	7	196	6	6	168	6	6	168	5	5	140	5	5	140
მათემატიკა																		
მათემატიკა	5	4	127	5	5	140	5	5	140	5	5	140	5	5	140	4	4	120
უცხოური ენები																		
პირველი უცხოური ენა	0	1	11	2	2	56	3	3	90	3	3	90	3	3	90	3	3	90
მეორე უცხოური ენა													2	2	56	2	2	56
საზოგადოებრივი მეცნიერებები																		
მე და საზოგადოება							2	2	56	2	2	56						
ჩვენი საქართველო													2	2	56	3	3	90
საბუნებისმეტყველო მეცნიერებები																		
ბუნებისმეტყველება	2	2	52	2	2	56	2	2	56	2	2	56	3	3	90	3	3	90
ტექნოლოგიები																		
კომპიუტერული ტექნოლოგიები (ისტ)		1	11	1	1	28	1	1	28	1	1	28	2	2	56	2	2	56
ესთეტიკური აღზრდა																		
სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	2	2	52	2	2	56	2	2	56	2	2	56	2	2	56	2	2	56
მუსიკა	2	2	52	2	2	56	2	2	56	2	2	56	2	2	56	2	2	56
ფიზიკური აღზრდა და სპორტი																		
ფიზიკური აღზრდა	3	3	78	3	3	90	3	3	90	3	3	90	2	2	56	2	2	56
საათების რაოდენობა	21	22		24	24		26	26		26	26		26	26		26	26	
არასავალდებულო საგნები (გახანგრძლივებული დღის სწავლება)																		
ფსიქოლოგის საათი	1	1	26	1	1	28	1	1	28	1	1	28	1	1	28	1	1	28
კითხვის საათი (ქართულ ენაზე)				1	1	28	1	1	28	1	1	28	1	1	28	1	1	28
კითხვის საათი (ინგლისურ ენაზე)	1	1	26	1	1	28	1	1	28	1	1	28	1	1	28	1	1	28
ქადრაკი		1	11	1	1	28	1	1	28	1	1	28	1	1	28	1	1	28
ცეკვა	1	1	26	1	1	28												
საათების რაოდენობა	3	4		5	5		4	4		4	4		4	4		4	4	
ჯამი	24	26		29	29		30	30		30	30		30	30		30	30	

2022-2023 სასკოლო სასწავლო წლის დასაწყისისათვის სკოლაში იფუნქციონირებს I- VI კლასები. ამიტომ საათობრივი ბაღე VII-XII კლასებისათვის მხოლოდ ნაწილობრივ არის წარმოდგენილი.

სასკოლსასწავლებელმა

საგანი	საბაზო						სამშალო					
	7კლ		8კლ		9კლ		10კლ		11კლ		12კლ	
	I სემ.	II სემ.	I სემ.	II სემ.	I სემ.	II სემ.	I სემ.	II სემ.	I სემ.	II სემ.	I სემ.	II სემ.
ქართული ენა და ლიტერატურა	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
მათემატიკა	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
უცხოური ენები												
ინგლისური ენა I	3	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2
რუსული ენა II	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
საზოგადოებრივი მეცნიერებები												
ისტორია	2	2	2	3	3	3	2	2	3	3	2	2
გეოგრაფია	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
სამოქალაქო განათლება	2	2	1	1	1	1	3	3				
სამოქალაქო თავდაცვა და უსაფრთხოება											1	0
საგზაო ნიშნები და მოძრაობის უსაფრთხოება									1	2		
საბუნებისმეტყველო მეცნიერებები												
ბუნებისმეტყველება												
ბიოლოგია	2	2	2	2	2	2	3	3	2	2		
ფიზიკა	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		
ქიმია			2	2	2	2	2	2	3	3		
ესთეტიკური აღზრდა												
სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	2	2	2	1	1	2						
მუსიკა	2	2	1	2	2	1						
სპორტი	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2
არჩევითი საგნები												
საზღვარგარეთის ლიტერატურა							2	2				
მსოფლიო კულტურა									2	2		
სამედიც.ბიოლოგია											2	
	31	31	31	31	31	31	32	32	31	31	21	18

4.2 თითოეული კლასის ყოველდღიური გაკვეთილების განრიგი, რომელიც აზუსტებს კვირის რომელ დღეს, რა თანამიმდევრობით და დროის რა მონაკვეთში რომელი საგანი ისწავლება. დანართი N1.

5. 2022–2023 სასწავლო წლისათვის სკოლის მიერ შერჩეული სახელმძღვანელოების ნუსხა

2022-2023 სასწავლო წლისათვის სკოლის მიერ შერჩეულია გრიფირებული და დამხმარე სახელმძღვანელოები კლასების მიხედვით. ჩამონათვალში მითითებულია:

- კლასი
- საგნის სახელწოდება
- შესაბამისი წიგნის სათაური
- გამომცემლობა
- ავტორი

დამხმარე სახელმძღვანელოები შერჩეულია მხოლოდ I-VI კლასებისათვის. რადგან 2022-2023 სასკოლო სასწავლო წლის დასაწყისისათვის სკოლაში გადაწყვეტილია I-VI კლასების ფუნქციონირება, ხოლო სასწავლო წლის განმავლობაში მოთხოვნის შემთხვევაში გაიხსნება VII-IX კლასები.

დაწყებითი საფეხურის გრიფირებული სახელმძღვანელოები

N	კლ.	საგანი	წიგნის დასახელება	გამომცემლობა	ავტორი
I კლასი					
1	I	ქართული ენა და ლიტერატურა	ქართული ენა და ლიტერატურა მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული (I-II ნაწილი)	გამომცემლობა „აიმც“	ლ.ჭელიძე, ნ. ხაჭვანი, ნ. სახეჩიძე ნ. სახეჩიძე ნ. ხაჭვანი
2	I	მათემატიკა	მათემატიკა მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული (I-II ნაწილი)	გამომცემლობა „აიმც“	თ. შოშიაშვილი, თ.კვიციანი, მ.დევიდარიანი
3	I	ინგლისური ენა (პირველი უცხო ენა)	New Building Blocks (მოსწავლის წიგნი) (სამუშაო რვეული)	გამომცემლობა „ბაკურ სულაკაურის“	თ. ჯაფარიძე
4	I	ბუნებისმეტყველება	ბუნებისმეტყველება მოსწავლის წიგნი მოსწავლის რვეული	შპს "გამომცემლობა ინტელექტი"	მ.ვარდიანი, მ.ჭელიძე, ი.ავალიანი, გ.გედენიძე
5	I	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	„დიოგენე“,	მ. მებაშიშვილი, ნ. მიქაბერიძე, ნ. კუნჭულია,

სასკოლსასწავლეგეგმა

			(მოსწავლის რვეული)		ნ. ციციშვილი
6	I	მუსიკა	მუსიკა მოსწავლის წიგნი	„ინტელექტი„	მ. ჩიკვაძე
7	I	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	გამომცემლობა „პეგასი“	ლ. კიკალიშვილი
II კლასი					
1	II	ქართული ენა და ლიტერატურა	ქართული ენა მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული (I-II ნაწილი)	„საქართველოს მაცნე“	ვ. როდონაია ლ. ვაშაკიძე მ. მირიანაშვილი ა. არაბული ლ. ვაშაკიძე მ. მირიანაშვილი
2	II	მათემატიკა	მათემატიკა მოსწავლის წიგნი (I-II-III ნაწილი) მოსწავლის რვეული (I-II ნაწილი)	„ინტელექტი“	გ. გოგიშვილი თ. ვეფხვაძე ი. მებონია ლ. ქურჩიშვილი
3	II	ინგლისური ენა (პირველი უცხო ენა)	New Building Blocks (მოსწავლის წიგნი) (სამუშაო რვეული)	გამომცემლობა „ბაკურ სულაკაურის“	თ. ჯაფარიძე Kristina Cajo Andel Daska Domljan
4	II	ბუნებისმეტყველება	ბუნება მოსწავლის წიგნი (მოსწავლის რვეული)	გამომცემლობა „ბაკურ სულაკაურის“	გ. კვანტალიანი თ. კვანტალიანი ლ. მიქიაშვილი
5	II	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება (მოსწავლის რვეული)	„დიოგენე„	მ. მესაშიშვილი, ნ. მიქაბერიძე, ნ. კუნჭულია, ნ. ციციშვილი
6	II	მუსიკა	მუსიკა მოსწავლის წიგნი	„ინტელექტი„	მ. ჩიკვაძე
7	II	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	გამომცემლობა „პეგასი“	ლ. კიკალიშვილი
III კლასი					
1	III	ქართული ენა და ლიტერატურა	ქართული ენა მოსწავლის წიგნი(I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული (I-II ნაწილი)	„საქართველოს მაცნე“	ვ. როდონაია ლ. ვაშაკიძე მ. მირიანაშვილი ა. არაბული ლ. ვაშაკიძე მ. მირიანაშვილი
2	III	მათემატიკა	მათემატიკა მოსწავლის წიგნი (I-II -III ნაწილი)	„ინტელექტი“	გ. გოგიშვილი თ. ვეფხვაძე ი. მებონია ლ. ქურჩიშვილი
3	III	ინგლისური ენა (პირველი უცხო ენა)	New Building Blocks (I-II ნაწილი)	გამომცემლობა	თ. ჯაფარიძე Kristina Cajo

სასკოლსასწავლეგემა

			სამუშაო რვეული (I-II ნაწილი)	„ბაკურ სულაკაურის ”	Andel Daska Domlijan
4	III	ბუნებისმეტყველება	ბუნება მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული	შპს, „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა”	მ.ბლიაძე რ.ახვლედიანი
5	III	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება (მოსწავლის წიგნი)	„დიოგენე,,	მ. მეხაშიშვილი, ნ. მიქაბერიძე, ნ. კუნჭულია,
6	III	მუსიკა	მუსიკა მოსწავლის წიგნი	„ინტელექტი,,	მ. ჩიკვაძე
7	III	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	გამომცემლობა „პეგასი“	ლ. კიკალიშვილი
8	III	მე და საზოგადოება	მე და საზოგადოება მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული (I-II ნაწილი)	გამომცემლობა „სიდი“	ნ.ტალახაძე

IV კლასი

1	IV	ქართული ენა და ლიტერატურა	ქართული ენა მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული	„საქართველოს მაცნე”	ვ.როდონაია ლ.ვაშაკიძე მ.მირიანაშვილი ა. არაბული ლ.ვაშაკიძე მ.მირიანაშვილი
2	IV	მათემატიკა	მათემატიკა მოსწავლის წიგნი (I- II-III-IV ნაწილი)	„ინტელექტი”	გ.გოგიშვილი თ.ვეფხვაძე ი.მებონია ლ. ქურჩიშვილი
3	IV	ინგლისური ენა (პირველი უცხო ენა)	New Building Blocks (I-II ნაწილი) სამუშაო რვეული	გამომცემლობა „ ბაკურ სულაკაურის ”	თ. ჯაფარიძე Kristina Cajo Andel Daska Domlijan
4	IV	ბუნებისმეტყველება	ბუნება მოსწავლის წიგნი(I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული	„ ბაკურ სულაკაურის ” გამომცემლობა	მ. ბლიაძე რ. ახვლედიანი
5	IV	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება მოსწავლის წიგნი	„დიოგენე”	ნ.კუნჭულია ნ. მიქაბერიძე მ.მეხაშიშვილი
6	IV	მუსიკა	მუსიკა მოსწავლის წიგნი	„ინტელექტი,,	მ. ჩიკვაძე
7	IV	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	გამომცემლობა „პეგასი“	ლ. კიკალიშვილი

სასკოლსასწავლეგეგმა

8	IV	მე და საზოგადოება	მე და საზოგადოება მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული (I-II ნაწილი)	შპს „გამომცემლობა-სიდი“	ნინო ტალახაძე
V კლასი					
1	V	ქართული ენა და ლიტერატურა	ქართული ლიტერატურა მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი)	„ბაკურ სულაკაურის“ გამომცემლობა	თ.კუხიანიძე ნ.გორდელაძე
			ქართული ენა მოსწავლის წიგნი მოსწავლის რვეული	„ბაკურ სულაკაურის“ გამომცემლობა	თ.კუხიანიძე ნ.გორდელაძე
2	V	მათემატიკა	მათემატიკა მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი)	„ბაკურ სულაკაურის“ გამომცემლობა	ნ.ჯაფარიძე ნ.წულაია მ.წილოსანი
3	V	ინგლისური ენა (პირველი უცხო ენა)	New Building Blocks მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული (I-II ნაწილი)	„ბაკურ სულაკაურის“ გამომცემლობა	თ. ჯაფარიძე Borka Lekaj Lubina, Jasna Pavuna, Danka Singer
4	V	ბუნებისმეტყველება	ბუნება მოსწავლის წიგნი	„ბაკურ სულაკაურის“ გამომცემლობა	მ.ბლიაძე რ.ახვლედიანი
5	V	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება (მოსწავლის წიგნი)	გამომცემლობა „დიოგენე“	ნ.კუნჭულია ნ. მიქაბერიძე მ.მეხაშიშვილი
6	V	მუსიკა	მუსიკა (მოსწავლის წიგნი)	„ინტელექტი,“	მ. ჩიკვაძე
7	V	ჩვენი საქართველო	ჩვენი საქართველო (მოსწავლის წიგნი) (I-II ნაწილი)	გამომცემლობა „კლიო“	რ.თოფჩიშვილი ე.მეძმარიაშვილი ნ.ელიზბარაშვილი გ.ავთანდილაშვილი
8	V	რუსული ენა (მეორე უცხო ენა)	Русский язык (მოსწავლის წიგნი) (მოსწავლის რვეული)	გამომცემლობა „კლიო“	კ.მოშიაშვილი ხ.ლუთიძე ნ.ხომერიკი
VI კლასი					
1	VI	ქართული ენა და ლიტერატურა	ქართული ლიტერატურა მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი)	გამომცემლობა „სწავლანი“	ვ.როდონაია ნ.ნაკუდაშვილი ა.არაბული მ.ხუციშვილი ე.ქურციკიძე

სასკოლსასწავლეგეგმა

			ქართული ენა მოსწავლის წიგნი (მოსწავლის რვეული)	გამომცემლობა „სწავლანი“	ა.არაბული ნ.ნაკუდაშვილი
2	VI	მათემატიკა	მათემატიკა მოსწავლის წიგნი (I-II-III ნაწილი)	გამომცემლობა „სწავლანი“	გ.გოგიშვილი თ.ვეფხვაძე ი.მებონია ლ.ქურჩიშვილი
3	VI	ინგლისური ენა (პირველი უცხო ენა)	New Building Blocks (I-II ნაწილი) მოსწავლის რვეული ელ. რესურსი მასწავლებლის წიგნისათვის	„ბაკურ სულაკაურის “ გამომცემლობა	თ.ჯაფარიძე
4	VI	ბუნებისმეტყველება	ბუნება მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი)	„ბაკურ სულაკაურის “ გამომცემლობა	მ.ბლიაძე რ.ახვლედიანი
5	VI	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება მოსწავლის წიგნი	გამომცემლობა „დიოგ ენე“	ნ.კუნჭულია ნ.მიქაბერიძე მ.მეხახიშვილი
6	VI	მუსიკა	მუსიკა	„ინტელექტი,“	მ. ჩიკვაძე
7	VI	ჩვენი საქართველო	ჩვენი საქართველო მოსწავლის წიგნი (I-II ნაწილი)	გამომცემლობა კლიო	რ.თოფჩიშვილი ე.მემძარიაშვილი ნ.ელიზბარაშვი ლი გ.ავთანდილაშვი ლი
8	VI	რუსული ენა (მეორე უცხო ენა)	Русский язык (მოსწავლის წიგნი) (მოსწავლის რვეული)	გამომცემლობა კლიო	მ.ლორთქიფანიძ ე ი ჩხეიძე ტ.ჩიმაკიძე

დამხმარე სახელმძღვანელოების ჩამონათვალი, რომელიც გამოყენებული იქნება დაწყებით საფეხურზე

N	კლ.	საგანი	წიგნის დასახელება	გამომცემლობა	ავტორი
1	I	ქართული ენა და ლიტერატურა	https://www.google.com/search?q=kargi+skola+ge&oq=kargi&aqs=chrome..69i57j35i39j0i67j0i512l4j46i512l2j0i512.12832j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8 „დედა ენის კვალზე“;	გრიფინიჭებულია საქართველოს განათლების, მეცნიერების კულტურისა და სპორტის სამინისტროს მიერ 2018 წელს ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა.	ნინო გორდელაძე, გვანცა ჩხენკელი.
2	I	მათემატიკა	1.მე მიყვარს მათემატიკა	ელფის გამომცემლობა	კარლ-ჰაინც კელერი

სასკოლსასწავლავი

			2.დამატებითი სამუშაო რესურსი		ეტერ ჰვავი დაჩი ნანობაშვილი
3	I	ინგლისური ენა (პირველი უცხო ენა)	Jeremy Hamer-The practice of English language		
4	I	ბუნებისმეტყველება	ელ. რესურსი; საბავშვო ენციკლოპედია.		
5	I	ფიზიკური აღზრდა და სპორტი	ფიზიკური აღზრდა I-VI კლასები გზამკვლევი მასწავლებლებისთვის		
6	II	ქართული ენა და ლიტერატურა	ტესტები კითხვისა და წერის უნართა განვითარებისთვის	დედანი	ბელა სარია ეთერ აფხაზავა
7	II	მათემატიკა	1.მე მიყვარს მათემატიკა 2.დამატებითი სამუშაო რესურსი	ელფის გამომცემლობა	კარლ-ჰაინც კელერი ეტერ ჰვავი დაჩი ნანობაშვილი
8		ბუნებისმეტყველება	ელ. რესურსი; საბავშვო ენციკლოპედია.		
9	III-IV	მე და საზოგადოება	გარემოსდაცვითი და აგრარული განათლება სკოლაში დამხმარე სახელმძღვანელო ზოგადი განათლების დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლებისთვის	გარემოსდაცვითი ინფორმაციისა და განათლების ცენტრი	
10	III	მათემატიკა	1.ამოცანათა კრებული, 2. დამატებითი სავარჯიშოები მათემატიკაში, 3. ტესტები მათემატიკაში 4. მათემატიკის ტესტები (ზოგადი	ინტელექტი სვეტი	გ. გოგიშვილი, თ. ვეფხვაძე, ია მებონია, ლ. ქურჩიშვილი იზა ხულელიძე ნუნუ მერაბიშვილი დიმიტრი გომბეთელიანი

სასკოლსასწავლვეგმა

			უნარების გამოყენებით) 5. კომაროვის სკოლის ამოცანათა კრებული 6. kargiskola.ge		იზა ხულელიძე ნუნუ მერაბიშვილი
11	IV	ქართული ენა და ლიტერატურა	ქართული ენის ტესტები (ზოგადი უნარების გამოყენებით)		
12	V	რუსული ენა	რუსული ენის 100 გაკვეთილი ელ. ვერსია	https://www.google.com/search	
13	V	მათემატიკა	1.მათემატიკა 2. კომაროვის სკოლის ამოცანათა კრებული 3. Kargiskola.ge		დიმიტრი გომბეთელიანი გულადი გორგოძე
14	V	ჩვენი საქართველო	https://www.youtube.com/watch?v=62BWFJtndDM&fbclid=IwAR0h5axU6ouVoe-0YM8l409n416EGuMkYI65GaLinN3COVj701fEnS3Oo https://www.youtube.com/watch?v=YileLuRvXEU&fbclid=IwAR1BO68Vm5ECLXH-U-bi61urccKWFkkW_WEg98SvrtMoc_tOJHbtoiPtpdg https://www.youtube.com/watch?v=zDHwGTInUcA&t=674s&fbclid=IwAR0mW3WuaBlh6HO8X9RKyrSZDYG_l_b4KDIj4vodcEilc-IHst_L9of-Z3XU		

საბაზო საფეხურის გრიფირებული სახელმძღვანელოები

N	კლ	საგანი	სახელმძღვანელო	გამომცემლობა	ავტორი
VII კლასი					
1	VII	ქართული ენა და ლიტერატურა	ქართული ენა და ლიტერატურა	შპს „საგამომცემლო სახლი სწავლანი“	ვახტანგ როდონაია, ნ.ნაკუდაშვილი ავთანდილ არაბული, მარინე ხუციშვილი.
2	VII	მათემატიკა	„მათემატიკა“	ინტელექტი	გოგიშვილი, ვეფხვაძე
3	VII	ინგლისური ენა	Macmillan English Masterclass 6		
4	VII	ფიზიკა	ფიზიკა	სპექტრი	ბასიაშვილი
5	VII	რუსული ენა	Русский язык VII класс	21-ე	მარინა ბარსეგოვა
6	VII	ისტორია	„ისტორია“	დიოგენე	ნატა ახმეტელი-ბესიკ ლორთქიფანიძე
7	VII	გეოგრაფია	„გეოგრაფია“	შპს. „ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა-ქართული ბიოგრაფიული ცენტრი“	მაია ბლიაძე, გიორგი ჭანტურია
8	VII	ბიოლოგია	ბიოლოგია	სულაკაურის გამომცემლობა	რუსუდან ახვლედიანი, მათირიშვილი, ალიბეგაშვილი
9	VII	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	„ხელოვნება“	შპს. „მერიდიანი“	ნ.მაჭარაშვილი, მ.მაჭარაშვილი ნ.ჯაბუა, ნ.სილაგაძე
10	VII	მუსიკა	„მუსიკა“	წყაროსთვალი	ოთიაშვილი
11	VII	სპორტი	ჭადრაკი	შპს. „გაზეთი საქ. მაცნე“	დავით გურგენიძე

12	VII	მოქალაქეობა	მოქალაქეობა	შპს.გამომცემლობა “კლიო”	მაია გოგოლაძე, მანანა ჯინჭარაძე,ეკა სიმსივე
VIII კლასი					
1	VIII	ქართული ენა და ლიტერატურა	ქართული ენა და ლიტერატურა	შპს „საგამომცემლო სახლი სწავლანი“	ვახტანგ როდონაია, ნინნაკუდაშვი ლი, ავთანდილ არაბული, მარი ნე ხუციშვილი, მა ნანა გიგინეიშვილი
2	VIII	მათემატიკა	„მათემატიკა“	ინტელექტი	გოგიშვილი, ვეფხვაძე
3	VIII	ინგლისური ენა	Beyond B1		
4	VIII	რუსული ენა	Русский язык VIII класс	21-ე	მარინა ბარსეგოვა
5	VIII	ისტორია	„ისტორია“	დიოგენე	ნატა ახმეტელი- ბესიკ ლორთქიფანიძე
6	VIII	გეოგრაფია	„გეოგრაფია“	შპს.“ბაკურ სულაკაურის გამომცემლობა- ქართული ბიოგრაფიული ცენტრი“	მაია ბლიაძე,გიორგი ჭანტურია
7	VIII	სამოქალაქო	მოქალაქეობა	შ.პს.დიოგენე	სოფიო ბაჩილავა
8	VIII	ბიოლოგია	“ბიოლოგია“	შპს.“საგამომცემლო სახლი ტრასი“	ელნარ (ნანა)ზაალიშვი ლი
9	VIII	ხელოვნება	„ხელოვნება“	წამომცემლობა დიოგენე.	მაია მეხაშიშვილი. კუნჭულია, მიქაბერიძე
10	VIII	ფიზიკა	„ფიზიკა“	შპს.“დიოგენე“	ქეთევან ტატიშვილი
11	VIII	ქიმია	„ქიმია“	შპს.გაზეთი საქართველოს მაცნე	თინათინ ბუთხუზი
12	VIII	მუსიკა	„მუსიკა“	შპს.“გამომცემლობა ინტელექტი“	მარიკა ჩიკვაძე
13	VIII	სპორტი			
IX კლასი					

სასკოლსასწავლავეგმა

1	IX	ქართული ენა და ლიტერატურა	ქართული ენა და ლიტერატურა	გამომცემლობა შპ-ს.სულაკაური	მაია მენაბდე
2	IX	მათემატიკა	„მათემატიკა“	ინტელექტი	გოგიშვილი,ვეფხვაძე
3	IX	ინგლისური ენა	Optimize B1		
4	IX	რუსული ენა	«Русский язык» ს V	არტანუჯი	მაია ლორთქიფანიძე ირინა ჩხეიძე, თამარა ჩიმაკაძე
5	IX	ისტორია	„საქართველოს ისტორია“	შპს.დიოგენე	ნატო ახმეტელი
6	IX	გეოგრაფია	„საქართველოს გეოგრაფია“	გამომცემლობა ბაკურ სულაკაური	ჭანტურია,ბლიაძე
7	IX	სამოქალაქო განათლება	მოქალაქეობა	დიოგენე	სოფიო ბაჩილავა, დავით ლოსაბერიძე, მინდია გოგოჭური
8	IX	ბიოლოგია	„ბიოლოგია“	შპს.„საგამომცემლო სახლი ტრასი“	ელნარ (ნანა)ზაალიშვილი
9	IX	ფიზიკა	„ფიზიკა“	შპს.„დიოგენე“	ქეთევან ტატიშვილი
10	IX	ქიმია	„ქიმია“	შპს.გაზეთი საქართველო	თინათინ
11	IX	მუსიკა	„მუსიკა“	შპს.„გამომცემლობა ინტელექტი“	მარიკა ჩიკვაძე
12	IX	სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნება	„ხელოვნება“	შპს.„სულაკაური“	ნანა იოსებაშვილი
13	IX	სპორტი			

6. ინკლუზიური განათლება

2022-2023 სასწავლო წლის დასაწყისისათვის სკოლაში არ ირიცხება სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლე, თუმცა სკოლას აქვს მზაობა საჭიროების შემთხვევაში შეუქმნას მოსწავლეს საჭიროებების შესაბამისი გარემო.

სასკოლო სასწავლო გეგმის დანართში გაწერილია როგორ, რის მიხედვით უნდა იმოქმედოს სკოლამ საჭიროების შემთხვევაში.

6.1. ზოგადი მიმოხილვა.

ინკლუზიური განათლება არის საგანმანათლებლო მიდგომა და იდეა, რომლის ფარგლებშიც განათლების სისტემა უზრუნველყოფს ხარისხიან განათლებას ყველასთვის, ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებებში თანატოლებთან ერთად, იმის მიუხედავად, თუ რა ფიზიკური, შემეცნებითი, სოციალური, ემოციური თუ სხვა მახასიათებლები გააჩნიათ.

სკოლა უზრუნველყოფს სსსმ მოსწავლის/მოსწავლეების ჩართვას ზოგადსაგანმანათლებლო პროცესში სხვა მოსწავლეებთან ერთად, მისთვის/მათთვის შემუშავებული ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შესაბამისად.

სკოლა მზად არის სსსმ მოსწავლეს შეუქმნას მისი საჭიროებებიდან გამომდინარე სასწავლო და ფიზიკური გარემო.

უკვე იდენტიფიცირებული სსსმ მოსწავლის შემთხვევაში სასწავლო წლის დაწყებიდან ორი კვირის ვადაში სრულად იქნება შემუშავებული სსსმ მოსწავლეებისათვის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა ყველა საგანში, შინ სწავლების შემთხვევაში შემუშავებული იქნება მეცადინეობის განრიგი მშობელთან შეთანხმებით. საჭიროების შემთხვევაში მშობლებისათვის გაწეული იქნება კონსულტაცია მულტიდისციპლინარული გუნდის მიერ მოსწავლის შეფასების პროცედურებთან დაკავშირებით. ფსიქოლოგის მიერ წლის განმავლობაში მოხდება მონიტორინგი და ხელშეწყობა ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შემუშავებისა და განხორციელების.

6.2. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლე

1. სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონეა მოსწავლე (შემდგომში - სსსმ მოსწავლე), რომელსაც თანატოლებთან შედარებით აქვს სიძნელე სწავლაში და რომლისთვისაც საჭიროა ეროვნული სასწავლო გეგმის მოდიფიცირება ან/და სასწავლო გარემოსთან ადაპტაცია ან/და ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შედგენა და განხორციელება.

ა) ფიზიკური შეზღუდვა;

ბ) ინტელექტუალური განვითარების დარღვევა;

გ) სწავლის უნარის დარღვევა;

დ) სენსორული განვითარების დარღვევა (სმენის და/ან მხედველობის);

ე) მეტყველების განვითარების დარღვევა;

ვ) ქცევითი და ემოციური დარღვევა;

- ზ) გრძელვადიანი ჰოსპიტალიზაციის საჭიროება;
  - თ) სოციალური ფაქტორებით გამოწვეული სირთულეები სწავლაში, რის გამოც ვერ ძლევს ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნებს.
  - ი) ენობრივი ბარიერის გამო გამოწვეული სირთულეები სწავლაში.
3. ეროვნული სასწავლო გეგმის მოდიფიცირება ნიშნავს ეროვნული სასწავლო გეგმით განსაზღვრული შედეგების რაოდენობრივ და/ან თვისობრივ ცვლილებებს, რომელიც შესაძლებელია გულისხმობდეს სასწავლო მიზნების შემცირებას, გამარტივებას მოსწავლის მზაობისა და შესაძლებლობების გათვალისწინებით.
4. სასწავლო გარემოსთან ადაპტაცია ნიშნავს ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული სასწავლო გარემოს ისეთ ცვლილებას, რომელიც არ იწვევს ეროვნული სასწავლო გეგმის შინაარსის შეცვლას, არამედ ხელს უწყობს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლისთვის შესაბამისი სასწავლო გარემოს და პირობების შექმნას ქვემოთ ჩამოთვლილ კომპონენტებში:
- ა) სკოლისა და კლასის ფიზიკური გარემო;
  - ბ) საათობრივი ბადა;
  - გ) დღის გრაფიკი, აქტივობების ხანგრძლივობა;
  - დ) სასწავლო მასალა;
  - ე) სწავლების სტრატეგია;
  - ვ) ალტერნატიული შეფასების გამოყენება (ტესტირება, წერიტი დავალება, ზეპირი დავალება და სხვა.) და სხვა.

6.3. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა

1. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა არის სსსმ მოსწავლისათვის შექმნილი, ეროვნულ სასწავლო გეგმაზე დაფუძნებული სასწავლო გეგმა, რომელიც სასკოლო სასწავლო გეგმის ნაწილია.
  2. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა მაქსიმალურად ითვალისწინებს სსსმ მოსწავლის ყველა საგანმანათლებლო საჭიროებას და მისი დაკმაყოფილების გზებს, მოსწავლის ინტერესებსა და ინდივიდუალურ შესაძლებლობებს, რომელიც აუცილებელია ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული მიზნების მისაღწევად.
  3. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა იქმნება მოსწავლის სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების გამოვლენიდან ერთი თვის ვადაში, ხოლო უკვე იდენტიფიცირებული სსსმ მოსწავლეებისთვის – ორი კვირის ვადაში
- .
4. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა, მულტიდისციპლინური გუნდის დასკვნის შესაბამისად, შეიძლება მოიცავდეს ყველა საგანს ან რომელიმე კონკრეტულ საგანს/საგნებს სსსმ მოსწავლის საჭიროებიდან გამომდინარე.
  5. ყოველი სსსმ მოსწავლისთვის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის ფარგლებში დეტალურად უნდა განისაზღვროს:
    - ა) სასწავლო შედეგები, სწავლების სტრატეგიები და სასწავლო (როგორც საკლასო, ისე საშინაო) აქტივობები შერჩეულ საგანში/საგნებში;
    - ბ) დრო, რომელსაც მასწავლებელი დაუთმობს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით განსაზღვრული სასწავლო შედეგების მიღწევას თითოეულ საგანში;
    - გ) მოსწავლისათვის საჭირო დამატებითი ჯგუფური/ინდივიდუალური მეცადინეობები,

მეცადინეობების გრაფიკი, ადგილი და ხანგრძლივობა;

დ) დამატებით ჯგუფურ/ინდივიდუალურ მეცადინეობებზე პასუხისმგებელი პირი: მასწავლებელი და/ან ფსიქოლოგი (საჭიროების შემთხვევაში, ფსიქოლოგის და სსსმ მოსწავლისათვის დამატებითი დამხმარე პერსონალის (სანიტარი ან ძიძა) ჩართულობით);

ე) სასწავლო პროცესში გამოსაყენებელი მასალა (სახელმძღვანელოები და მოსწავლისათვის საჭირო დამატებითი საგანმანათლებლო მასალა) და მასალით უზრუნველყოფაზე პასუხისმგებელი პირი (რომელიც შეიძლება იყოს მშობელიც);

ვ) მოსწავლისათვის საჭირო დამატებითი ტექნიკური რესურსი.

6. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა გაითვალისწინებს ინფორმაციას ბავშვის ინტერესების, ძლიერი და სუსტი მხარეების შესახებ აკადემიური, შემეცნებითი, სოციალური, ქცევითი, ემოციური, მოტორული და სხვა სფეროების მიხედვით.

7. სწავლის პროცესში სირთულეების გამოვლენის შემდეგ სკოლა უზრუნველყოფს მოსწავლის შესაძლებლობების შეფასებას. საჭიროების შემთხვევაში, მოსწავლის დეტალური შეფასებისთვის და მის განათლებასთან დაკავშირებული რეკომენდაციებისთვის სკოლა მიმართავს სამინისტროს ინკლუზიური განათლების მულტიდისციპლინურ გუნდს (შემდგომში – მულტიდისციპლინური გუნდი).

8. თითოეული სსსმ მოსწავლისათვის სკოლა ბრძანებით განსაზღვრავს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შესამუშავებლად სამუშაო ჯგუფს (შემდგომში – ისგ ჯგუფი), რომელიც უზრუნველყოფს სსსმ მოსწავლისათვის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შემუშავებას და ხელს უწყობს მის განხორციელებას. ისგ-ს ჯგუფი ვალდებულია მონაწილეობა მიიღოს ისგ-ს შიდა მონიტორინგში და მასალა წარუდგინოს სკოლის დირექტორს.

9. ისგ ჯგუფში გაერთიანდებიან ის მასწავლებლები, რომლებიც უშუალოდ ასწავლიან მოსწავლეს, აგრეთვე, მშობელი/მშობლები, სკოლის ადმინისტრაციის წევრი/წევრები და ფსიქოლოგი.

10. ისგ ჯგუფს ეყოლება კოორდინატორი, რომელიც წარმართავს ჯგუფის წევრების მუშაობას და პასუხისმგებელია ჯგუფის საქმიანობაზე; ჯგუფს ხელმძღვანელობას გაუწევს დამრიგებელი ან ფსიქოლოგი.

11. ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შედგენის შემდეგ ჩატარდება ისგ ჯგუფის წევრების მინიმუმ ერთი მიმდინარე და ყოველი სემესტრის ბოლოს ერთი შემაჯამებელი შეხვედრა. შეხვედრებზე განიხილება გეგმის შესრულების მიმდინარეობა და გეგმაში შესატანი ცვლილებები (თუკი ამის საჭიროება არსებობს). გეგმის განხორციელების მონიტორინგის შედეგად გეგმა ექვემდებარება პერიოდულ ცვლილებებს.

12. ისგ ჯგუფის შეხვედრებზე ფსიქოლოგი აწარმოებს სხდომის ოქმებს. ყველა სხდომის ოქმი ინახება მოსწავლის პირად საქმეში.

13. ისგ ჯგუფი სასწავლო წლის ბოლოს სკოლის ადმინისტრაციას აწვდის სსსმ მოსწავლის პირად საქმეში შესატანად მოსწავლის შესახებ წარმოებულ სრულ დოკუმენტაციას (ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა, სამედიცინო დაწესებულების მიერ გაცემული ცნობები და სხვ.).

14. სკოლა უფლებამოსილია სსსმ მოსწავლის სწავლება განახორციელოს ნებისმიერი კლასის/დონის გრიფირებული ან ადაპტირებული გრიფირებული სახელმძღვანელოთი, მიუხედავად იმისა, თუ რომელ კლასშია ეს მოსწავლე. სსსმ მოსწავლეების სწავლებისას შესაძლებელია გრიფინიჭებულ სახელმძღვანელოსთან ერთად, როგორც ძირითადი საგანმანათლებლო რესურსი, გამოყენებულ იქნეს მოსწავლის ინდივიდუალურ საჭიროებზე მორგებული სხვა საგანმანათლებლო რესურსები/სერვისები.

სასკოლსასწავლეგემა

მოსწავლის ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა

ზოგადი ინფორმაცია

მოსწავლის სახელი, გვარი		პირადი ნომერი	
დაბადების თარიღი		ასაკი	
სკოლა		კლასი	
მშობლის/კანონიერი წარმომადგენლის სახელი, გვარი, ტელეფონი, ელ ფოსტა	დედა -		☐
	მამა -		☐
	მეურვე/ მზრუნველი-		☐
იურიდიული მისამართი		ფაქტობრივი მისამართი	

ისგ ჯგუფის წევრები	სახელი და გვარი	ისგ ჯგუფის შეხვედრების თარიღები და მონაწილეები				
მშობელი/კანონიერი. წარმ		☐	☐	☐	☐	☐
ფსიქოლოგი		☐	☐	☐	☐	☐
დამრიგებელი		☐	☐	☐	☐	☐
ქართულის მასწავლებელი		☐	☐	☐	☐	☐
მათემატიკის მასწავლებელი		☐	☐	☐	☐	☐
ინგლისურის მასწავლებელი		☐	☐	☐	☐	☐
ხელოვნების მასწავლებელი		☐	☐	☐	☐	☐
ბუნებისმეტყველების მასწავლებელი		☐	☐	☐	☐	☐
ფსიქოლოგი		☐	☐	☐	☐	☐
სხვა სპეციალისტი		☐	☐	☐	☐	☐

შენიშვნა: ჯგუფს დაემატება იმ მასწავლებელთა მონაცემები, რომლებიც ასწავლიან მოსწავლეს და მათ საგანში იქმნება ისგ.

მონაცემები სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლისთვის მიმდინარე სასწავლო პროცესის თაობაზე

საგანთა ჩამონათვალი	ისგ	ესგ	არ ესწრება	დამატებითი სერვისის საჭიროება
ქართული ენა და ლიტერატურა	☐	☐	☐	☐ ინდივიდუალური გაკვეთილები რესურს ოთახში ☐ სსსმ პირის ასისტენტი ☐ მობილობისა და ორიენტაციის სპეციალისტი
მათემატიკა	☐	☐	☐	
გამოყენებითი და სახვითი ხელოვნება	☐	☐	☐	
მუსიკა	☐	☐	☐	
ინგლისური	☐	☐	☐	

სასკოლსასწავლეგემა

ბუნებისმეტყველება	☐	☐	☐	☐ შესტური ენის თარჯიმანი
ჩვენი საქართველო	☐	☐	☐	☐ შესტური ენის სპეციალისტი
მე და საზოგადოება	☐	☐	☐	☐ ოკუპაციური თერაპევტი
სპორტი	☐	☐	☐	☐ ენისა და მეტყველების სპეციალისტი
მოქალაქეობა	☐	☐	☐	☐ ფსიქოლოგი
ისტ-ი	☐	☐	☐	☐ ტრანსპორტით მომსახურება
				☐ ადაპტირებული ავეჯით სარგებლობა
				☐ შინ სწავლება
				☐ ინდივიდუალური განრიგით სარგებლობა
				☐ სხვა .....

შენიშვნა: თუ მოსწავლე არ ესწრება რომელიმე საგანს და არ აქვს შეფასება აღნიშნულ საგანში მუცლისკალნური გუნდის დსკვნით შესაძლებელა შეფასების გარეშე გადვიდეს შემდეგლსში

მოსწავლის ინდივიდუალური განრიგი					
საგნები ჰუ დღეები ზ	ორშაბათი	სამშაბათი	ოთხშაბათი	ხუთშაბათი	პარასკევი
1					
2					
3					
4					
5					
6					

შენიშვნა: ცხრილი ივსება მოსწავლის საგაკვეთილო ცხრილის შესაბამისად, შემდეგი აღნიშვნებით: მწვანე - ესწრება კლასის გაკვეთლს, ყვითელ - რუსულ ოთხში მწვაობა, წითელ - გაკვეთლს დროს არარის სკოლში

ინფორმაცია მოსწავლის შინ სწავლასთან დაკავშირებულ დეტალებზე		
შინ სწავლების ხარგრძლივობა -	დატვირთვა კვირის განმავლობაში -	
საგანი	დატვირთვა კვირაში	პასუხისმგებელი მასწავლებელი

შენიშვნა: შინ სწავლების საჭიროება დადასტურებულია/უნდა იყოს დადასტურებული მუცლისკალნური გუნდის დსკვნით

სასკოლსასწავლვეგმა

მოსწავლის სწავლა-სწავლების ხელშემწყობი აკომოდაციები			
სასწავლო პროცესი	გარემო პირობები	დამხმარე საშუალებები	დრო, განრიგი
☐ ბრაილის ანბანი; ☐ შრიფტის გაზრდა; ☐ კომუნიკაციის ალტერნატიული საშუალებების გამოყენება (ბარათებით კომუნიკაცია); ☐ ტექსტის ლექსიკის გამარტივება; ☐ ტექსტში მნიშვნელოვანი ადგილების მონიშვნა; ☐ ინსტრუქციის/მასალის მიწოდება სხვადასხვა გზებით; ☐ აუდიო მასალის გამოყენება; ☐ წერითი აქტივობის ზეპირით ჩანაცვლება ☐ ზეპირი აქტივობის წერით (სხვა ფორმით) ჩანაცვლება ☐ სხვა.....- -----	☐ საკლასო ოთახის მდებარეობა; ☐ მერხების განლაგება; ☐ მოსწავლეთა განთავსება; ☐ განათების მორგება; ☐ აკუსტიკური პირობების შექმნა; ☐ სივრცე შესვენებისთვის; ☐ ადაპტირებული ავეჯი; ☐ სხვა ----- -----	☐ ასისტენტი, რომელიც მონიშნავს პასუხებს; ☐ გამადიდებელი, ლუპა; ☐ ხმის გამაძლიერებელი; ☐ კალკულატორი; ☐ კომპიუტერის ან დამხმარე მოწყობილობის გამოყენება; ☐ სხვა----- -----	☐ დროის გაზრდა; ☐ დროის შემცირება; ☐ შეფასების, გამოცდის ეტაპობრივი ჩატარება; ☐ დასწრების ინდივიდუალური გრაფიკი; ☐ შესვენების ინდივიდუალური გრაფიკი; ☐ დღის გრაფიკი, აქტივობების ხანგრძლივობა; ☐ აქტივობების ნაწილებად დაყოფა; ☐ სხვა ----- -----

მოსწავლის ძლიერი მხარეებისა და საჭიროებების აღწერა

აკადემიური უნარები	ძლიერი მხარეები	საჭიროებები
წერა		
კითხვა		
თხრობა		
ანგარიში		
შემეცნების სფერო	ძლიერი მხარეები	საჭიროებები
აღქმა		
ყურადღება		

მეხსიერება		
აზროვნება		
კომუნიკაცია, ენა - მეტყველება	ძლიერი მხარეები	საჭიროებები
რეცეპტული ენა		
ექსპრესიული ენა		
სოციალურ-ემოციური სფერო	ძლიერი მხარეები	საჭიროებები
თვითცნობიერება		
თვითრეგულაცია		
ურთიერთობები		
ადაპტური სფერო	ძლიერი მხარეები	საჭიროებები
თვითმოვლის უნარები		
დამოუკიდებლობა		
ფიზიკური სფერო	ძლიერი მხარეები	საჭიროებები
მსხვილი მოტორიკა		
ნატიფი მოტორიკა		
მოსწავლის ინტერესები		

კლასის დამრიგებლის/ისგ ჯგუფის კოორდინატორის ხელმოწერა

დირექტორის ხელმოწერა

მშობლის ხელმოწერა

ფსიქოლოგის ხელმოწერა

ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა
(საგანი)მოსწავლის ცოდნის აქტუალური
დონის აღწერა

ცნება:		მოსწავლის მიღწევა
მკვიდრი წარმოდგენები	სწავლის შედეგები	
ცნება:		
ცნება:		
ცნება:		

ცნება:		

ან

ცნება	მოსწავლის მიღწევა (ცოდნის აქტუალური დონე)

გრძელვადიანი მიზნები

გრძელვადიანი მიზნები	
მოსწავლემ უნდა გააცნობიეროს	მოსწავლემ უნდა შეძლოს
	ცნება:
	ცნება:
	ცნება:

კომპლექსური დავალება, მოკლევადიანი მიზნები, აქტივობები

თემა/მიმართულება: კომპლექსური დავალების განხორციელების პერიოდი:		
გრძელვადიანი მიზნები	საკითხი/საკითხები:	კომპლექსური დავალება მოკლევადიანი მიზნები
	ეტაპები, აქტივობები, რესურსები	

მოსწავლის პროგრესის შეფასება

რას ვაფასებ?

სოლო ტექსტონომიის დონე	მოსწავლის შესრულების აღწერა	განმავითარებელი უკუკავშირი
------------------------	--------------------------------	-------------------------------

☐ აბსტრაქტული		
☐ მიმართებითი		
☐ მულტისტრუქტურული		
☐ უნისტრუქტურული		
☐ პრექსტრუქტურული		

6.4. სსსმ მოსწავლის აკადემიური მიღწევის შეფასება, დასწრება და გაცდენები

1. სსსმ მოსწავლის აკადემიური მიღწევის შეფასება ხდება იმავე პრინციპით, როგორც ფასდება ნებისმიერი სხვა მოსწავლის აკადემიური მიღწევა. თუ სსსმ მოსწავლე განათლებას იღებს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით, ფასდება მის მიერ ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით განსაზღვრული მიზნების მიღწევის დონე. სსსმ მოსწავლე, რომელიც წარმატებით ძლევს ინდივიდუალურ სასწავლო გეგმას, ფასდება მაღალი ქულით.
2. სსსმ მოსწავლისთვის სემესტრული, წლიური და საფეხურის ქულები გამოითვლება იმავე პრინციპით, როგორც სხვა მოსწავლეებისთვის.
3. გამონაკლის შემთხვევაში, დასაშვებია სსსმ მოსწავლეს არ ჰქონდეს სემესტრული შეფასება ერთ ან რამდენიმე საგანში. გამონაკლისი დაიშვება მულტიდისციპლინური გუნდის დასკვნის საფუძველზე. გამონაკლისი შემთხვევაში მოსწავლის საგნის სემესტრული ქულა წარმოადგენს საგნის წლიურ ქულას. თუ სსსმ მოსწავლე რომელიმე საგანში მოცემულ სემესტრში არ ფასდება, ეს ხელს არ უშლის მას გადავიდეს მომდევნო კლასში.
4. თუ სსსმ მოსწავლეს აქვს მოწყვლადი ჯანმრთელობის მდგომარეობა და არსებობს ამის დამადასტურებელი საბუთი მის პირად საქმეში, სსსმ მოსწავლის მიმართ არ ვრცელდება 30% და მეტი გაცდენების გამო ექსტერნატის გამოცდები.

6.5. მოსწავლეთა შინ სწავლება

1. სკოლას შინ სწავლების რეჟიმზე გარდა სსსმ მოსწავლისა (საჭიროების შემთხვევაში) გადაჰყავს ის მოსწავლეები, რომლებიც არ არიან სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლეები, მაგრამ საჭიროებენ მკურნალობას ერთ თვეზე მეტი ვადით და აღნიშნული ცნობილი ხდება სკოლისათვის სამედიცინო დაწესებულების მიერ გაცემული ცნობის საფუძველზე.
2. მოსწავლეზე, შინ სწავლებაზე გადასვლის მომენტიდან, არ გავრცელდება ეროვნული სასწავლო გეგმის 38-ე მუხლის მე-3 პუნქტით გათვალისწინებული მოთხოვნა.

3. სკოლა ადგენს განრიგს, რომლის მიხედვითაც სკოლის მიერ განსაზღვრული მასწავლებელი/მასწავლებლები განახორციელებს მოსწავლესთან ვიზიტს/ჩართვას. განრიგი და მისაღწევი შედეგები (მასწავლებლების, ფსიქოლოგის ჩართულობით) გაიწერება სკოლის მიერ კონკრეტული შემთხვევისთვის და ეცნობება მშობელს და მოსწავლეს.

4. შინ სწავლების პროცესში სკოლა იყენებს პირისპირ ან დისტანციური (სინქრონული და ასინქრონული) სწავლების ფორმას. დისტანციური სწავლების შემთხვევაში, ურთიერთშეთანხმების საფუძველზე სკოლა იყენებს მოსწავლისთვის და მასწავლებლისთვის მოსახერხებელ ელ. პლატფორმას.

5. მოსწავლის შინ სწავლების შემთხვევაში, სკოლა უზრუნველყოფს შინ სწავლებაზე მყოფი მოსწავლისთვის შესაბამისი კლასის საათობრივი ბადით განსაზღვრული თითოეული საგნისთვის (გარდა სპორტის საგნობრივი ჯგუფით გათვალისწინებული საგნებისა) კვირაში მინიმუმ 1 გაკვეთილის ჩატარებას.

6. მოსწავლის შინ სწავლების შემთხვევაში, სკოლა უზრუნველყოფს შემაჯამებელი დავალებების ჩატარებაზე/აღდგენაზე მოსწავლისთვის ხელშეწყობას.

7. მოსწავლის შინ სწავლების შემთხვევაში, სპორტის საგნობრივ ჯგუფში შემავალი საგნების შეფასებისას მასწავლებელმა უნდა გაითვალისწინოს მოსწავლის ფიზიკური მდგომარეობა.

8. კონკრეტული მოსწავლისთვის სწავლის შედეგების მიღწევის შუალედურ მონიტორინგს განახორციელებს სკოლის სასწავლო პროცესის მენეჯერი მოსწავლესთან, მასწავლებელთან, მშობელთან გასაუბრებით, ელ. კითხვარის გამოყენებით, დაკვირვებით და სხვა.

სწავლის შედეგების მიღწევის ფინალური მონიტორინგი კი განხორციელდება შესაბამისი ინსტრუმენტებით მოსწავლის სკოლაში დაბრუნებისას. საჭიროების შემთხვევაში, დაიგეგმა რემედიაციის შესაბამისი აქტივობები.

6.6. უსაფრთხო და მოსწავლეზე ორიენტირებული გარემო

იმისათვის, რომ სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების მქონე მოსწავლემ (სსსმ) სკოლაში თავი უსაფრთხოდ და დაცულად იგრძნოს:

- სკოლა ქმნის სამუშაო ჯგუფს, რომელიც უზრუნველყოფს სსსმ მოსწავლისათვის მიმართულების განსაზღვრას, ინდივიდუალური სასწავლო გეგმების შემუშავებას და ხელს შეუწყობს მის განხორციელებას.
- სსსმ მოსწავლის საჭიროების შესაბამისად, იქმნება ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა;
- მასწავლებელს, მულტიდისციპლინურ გუნდთან შეთანხმებით, საჭიროებისამებრ, შეეძლება სსსმ მოსწავლეს შეუცვალოს გაკვეთილები ან

შეუმციროს რაოდენობა.

- მასწავლებელს შეეძლება საჭიროებისამებრ, შეიმუშაოს ალტერნატიული აქტივობები;
- ცოდნის ხარისხის გაზრდის მიზნით, ჩაუტაროს დამატებითი მეცადინეობა, შეაფასოს ინდივიდუალური მიღწევების მიხედვით;
- სკოლა წახალისებს მოსწავლეს, ზოგჯერ უზიძგებს კიდეც, გახდეს დამოუკიდებელი, რამდენადაც ესმისთვის იქნება შესაძლებელი;
- სკოლა ჩამოუყალიბებს მოსწავლეს სხვადასხვა უნარს (კითხვის, წერისა და აზროვნების უნარები, რომელიც დამოუკიდებელი ცხოვრებისათვის არის საჭირო);
- ვიზუალური გზით სწავლებისას გამოყენებული იქნება ნახატმანიპულაციები, (მათემატიკის) დიაგრამები, ილუსტრირებული სახელმძღვანელოები, ვიდეოები, ფორმატები, სლაიდები და სხვა თვალსაჩინოებები;
- გამოყენებული იქნება სხვადასხვა თამაში სოციალური განვითარებისთვის;
- ექნებათ კომპიუტერის გამოყენების საშუალება;
- სსსმ მოსწავლის სწავლების პროცესში აქტიურად იქნება ჩართული სსსმ მოსწავლის მშობელი.

6.7. მოსწავლის სწავლასთან დაკავშირებული სირთულეების მართვა

სწავლის უნარის დარღვევის მქონე ბავშვებს არ აქვთ ინტელექტუალური განვითარების შეფერხება, ისინი ისეთივე ნიჭიერები და გონებამახვილები შეიძლება იყვნენ, როგორც ნებისმიერი ბავშვი. მიუხედავად ამისა, მათ აღენიშნებათ სპეციფიკური სირთულეები სწავლაში და თუ სწავლების მეთოდი და სტრატეგია არ არის მორგებული მათი სწავლის უნიკალურ საჭიროებებზე, მათ ათვისების პრობლემები შეექმნებათ.

განასხვავებენ სწავლის უნარის დაქვეითების შემდეგ სახეებს - (ა) დისკალკულია (ბ) დისლექსია. სწავლის უნარის დარღვევა ყველა ბავშვის შემთხვევაში განსხვავებულია, თუმცა მათ შესაძლებელია ახასიათებდეთ ქვემოთ მოცემული თავისებურებები.

დისკალკულია

დისკალკულია მდგომარეობაა, რომელიც არითმეტიკული უნარების ათვისებას უშლის ხელს. დისკალკულიის მქონე მოსწავლეს შეიძლება ჰქონდეს ციფრების ათვისების, მათი მნიშვნელობის გააზრების, მარტივი არითმეტიკული ოპერაციების შესრულების პრობლემები. დისკალკულიის მქონე ბავშვებს შეიძლება ჰქონდეთ თვლის, უკუთვლის სირთულეები. მათ შეიძლება შეასრულონ უკუთვლის დავალება 90; 80; 70.. მაგრამ გაუჭირდეთ ასეთი: 92; 82; 72... ბავშვებს ხშირად უჭირთ ციფრების თანმიმდევრობით დალაგება, განსაკუთრებით ისეთი ციფრების, როგორცაა 0.5; 0.6; 0.7;

0.9 და ა.შ. ასევე უჭირთ ტრანზიცია თვლისას ერთეულებიდან ათეულებზე, ათეულებიდან ასეულებზე და ა.შ., მაგ., 198; 199; 200; 201 ან 998; 999; 1000; 1001 და სხვა.

ზოგიერთი მოსწავლისთვის შეიძლება დამაბნეველი იყოს წილადი, მაგ., იმის გაგება, თუ რატომ არის $\frac{1}{2}$ მეტი, ვიდრე $\frac{1}{20}$, - როცა იციან, რომ 20 აქ ყველაზე დიდი ციფრია; ანალოგიურად უჭირთ ცხრილების გაგებაც. თვლის დროს დისკალკულიის მქონე ბავშვები ხშირად ეყრდნობიან თითებით ან კონკრეტული ობიექტებით კალკულაციას, ამიტომ უჭირთ დიდი ციფრებით ოპერირება. ხშირად მათ კალკულაციაში ეხმარება ე.წ. პატერნები, მაგ., წინარე ცოდნას - $3+2=5$, შეუძლია დახმარება კალკულაციაში: $43+2=45$. მოსწავლეს სწავლაში განსაკუთრებულ სირთულეებს უქმნის მუშა მეხსიერების პრობლემები. ამ ფაქტის გამო შესაძლებელია მას გაუჭირდეს ზეპირად გაკეთებული კალკულაციის ჩაწერა. ბავშვი, რომელსაც მათემატიკის სწავლის სირთულეები აქვს, შეიძლება საკმაოდ წარმატებული იყოს სხვა, არამათემატიკურ საგნებში, თუმცა ერთი რამ ფაქტია - დისკალკულია ენის ათვისების სირთულეს (დისლექსიას) უკავშირდება.

დისლექსია

დისლექსია ძირითადად წარმოადგენს ენის პროცესირების სირთულეს და ვლინდება წიგნიერების - კითხვის, ზოგ შემთხვევაში კი არითმეტიკული უნარების ათვისების სირთულეში. დისლექსიის მქონე ბავშვებისთვის სერიოზულ სირთულეს წარმოადგენს იშვიათად გამოყენებული სიტყვების კითხვა, მათ შორის აბსტრაქტული მათემატიკური ცნებების გაგება. მათ ასევე შეიძლება უჭირდეთ ასოების და სიტყვების ცნობა, სიტყვების სწრაფად და შეუფერხებლად ან თუნდაც ასო-ასო კითხვა. ზოგიერთ მათგანს უჭირს დროის ერთეულების, მაგ., კვირის დღეების ან თვეების თანმიმდევრობის დამახსოვრება. ასევე დამაბნეველი შეიძლება იყოს მათთვის დროის აღმნიშვნელი ლექსიკა, მაგ., 5-ის 10 წუთია ან ხუთს ათი წუთი აკლია. ბავშვებს უჭირთ იმ ლექსიკის ათვისება, რომელიც გამოხატავს დროს, გაზომვას, მიმართულებას, სივრცეს. მათ ბევრი დრო სჭირდებათ იმისთვის, რომ მარჯვენა-მარცხენის გარჩევა ისწავლონ. მათთვის ასევე რთულია სამგანზომილებიანი ობიექტების და ორგანზომილებიანი გამოსახულების ცნობა. ბავშვებს ასევე შეიძლება გაუჭირდეთ ცხრილების წაკითხვა, მაგ., X და Y ღერძების გააზრება/დამახსოვრება.

შეიძლება უჭირდეთ სიდიდეების ამსახველი ცნებების გაგება, მაგ., ინსტრუქცია - „უდიდეს სიდიდეს გამოაკელით უმცირესი სიდიდე“ - შეიძლება რთული იყოს მათთვის. ეს იმ სირთულეების მცირე ჩამონათვალია, რომლებიც შეიძლება აღენიშნებოდეს სწავლის უნარის დარღვევის მქონე ბავშვს, თუმცა მასწავლებელს უნდა ახსოვდეს: დისლექსიის ან დისკალკულიის მქონე ყველა ბავშვი უნიკალურია; საჭიროა ყურადღებით ყოფნა, რათა მისი უნიკალური საჭიროება არ გამოჩნდეს და მოახდინოს დროული და ადეკვატური რეაგირება. დაბალი სოციალურ-ეკონომიკური სტატუსის მქონე, ქუჩაში მცხოვრები და მომუშავე ბავშვები მთელ

მსოფლიოში და მათ შორის საქართველოში არსებობს ოჯახები სიღარიბის ზღვარს მიღმა, ბევრი ბავშვი დროის უმეტეს ნაწილს არა სკოლასა და ოჯახში, არამედ ქუჩაში ატარებს.

სოციალური (ინტერპერსონალური, ოჯახური, ეკონომიკური, კულტურული) ფაქტორები ერთ-ერთი ძალიან სერიოზული და მნიშვნელოვანი ფაქტორებია, რომელსაც უარყოფითი გავლენა შეიძლება ჰქონდეს ბავშვის სწავლაზე და მოგვიანებით, ზრდასრული პიროვნების ცხოვრების ხარისხზე. მძიმესოციალურ-ეკონომიკური ფაქტორის გავლენა განსაკუთრებით ნეგატიურია, რამდენადაც ის განათლების გარდა ისეთ სასიცოცხლო მნიშვნელობის სფეროებსაც ეხება, როგორცაა კვება და ჯანმრთელობა, კოგნიტური განვითარება, ემოციური მდგომარეობა.

ისეთი ფაქტორი, როგორცაა საცხოვრებელი სახლის არ არსებობა, კავშირშია ბავშვების ემოციურ განვითარებასთან. ეს ფაქტორი იწვევს ისეთ ფსიქოლოგიურ პრობლემებს, როგორცაა აღზნების/შფოთვის მაღალი დონე, დეპრესია და ქცევითი აშლილობა.

ქუჩაში მცხოვრებ ბავშვებში ბევრად ხშირია ქცევითი აშლილობები, მაღალია დეპრესიის შფოთვისა და აღზნების დონე, ვიდრე დაბალი სოციალურ-ეკონომიკური სტატუსის მქონე ოჯახებში. ყველა ეს ფაქტორი განიხილება როგორც სწავლის ხელშემშლელი პირობა, რადგან ქუჩაში ცხოვრებით გამოწვეული სტრესი მნიშვნელოვნად ამცირებს ბავშვის სასკოლო წარმატებას.

იმისათვის, რომ მოზარდმა მძიმე სოციალური გამოცდილებით შესძლოს საგანმანათლებლო პროცესში ჩართვა, თანამონაწილეობა და პროგრესის ჩვენება. მნიშვნელოვანია სკოლამ უზრუნველყოს, რომ მოსწავლეს გაუჩნდეს მიკუთვნებულობის განცდა სკოლასთან და გააცნობიეროს სასკოლო ცხოვრების მნიშვნელობა.

საწყის ეტაპზე სკოლასთან იდენტობა, მოსწავლის როლის მორგება/ გათავისება, ხდება იმ წარმატების საფუძველზე, რასაც ბავშვი სწავლის პროცესში აღწევს. ბავშვი, რომელიც წარმატებულია და იღებს დადებით შეფასებებს, თავს აღიქვამს სკოლის და კლასის წევრად, უჩნდება კლასთან იდენტობა, ეს კი, თავის მხრივ, ზრდის მოსწავლის მოტივაციას, ჩაერთოს საკლასო აქტივობებში, რაც მისი მაღალი აკადემიური მიღწევის აუცილებელი პირობაა. ბავშვისთვის, რომელიც ცხოვრების დიდ ნაწილს ქუჩაში ატარებს, სწორედ ქუჩაში ცხოვრების წესია მისთვის მნიშვნელოვანი და წამყვანი. ასევე ბავშვს, რომელიც ოჯახთან ერთად თავშესაფრის ძიებაში ხშირად იცვლის საცხოვრებელ ადგილს და სკოლას, ბუნებრივია, გაუჭირდება სკოლასთან იდენტობის განცდა. ქუჩაში მცხოვრები და მომუშავე ბავშვების სკოლაში ჩართვა, გარდა განათლებისა, იმითაც არის მნიშვნელოვანი, რომ ხშირად სკოლა მათთვის

სტაბილურობის ერთადერთი წყაროა, რომელსაც შეუძლია ბავშვს აღმოუჩინოს ის აუცილებელი მხარდაჭერა, რომელიც მათთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანია.

ბავშვებს, რომლებსაც კლასი გაამეორებინეს, აქვთ ბევრად დაბალი თვითშეფასება, სოციალიზაციის პრობლემა და გამოხატავდნენ ბევრად ნეგატიურ დამოკიდებულებას სკოლისადმი, ვიდრე სხვა ბავშვები.

კლასში ჩატოვება მნიშვნელოვნად ზრდის ბავშვის მიერ სკოლის მიტოვების ალბათობას კლასში ჩატოვება მხედველობის დაკარგვასა და მშობლების დაკარგვასთან ერთად არის ყველაზე ძლიერი სტრესფაქტორი ბავშვებისთვის.

გამოიყო ძირითადი საჭიროებები, რომლებიც ხელს უშლის ქუჩაში მცხოვრები ბავშვების სწავლას:

- მუდმივი საცხოვრებელის საჭიროება – საცხოვრებელი ადგილის ხშირი ცვლა იწვევს სკოლის ხშირ ცვლას, რაც უარყოფით გავლენას ახდენს სწავლაზე.
- სკოლაში დასწრების რაოდენობა მნიშვნელოვნადაა დაკავშირებული საცხოვრებელი ადგილის ცვლის სიხშირესთან. ასევე, ბავშვის გადაყვანა ერთი ოჯახიდან მეორეში მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს დასწრებასა და სწავლაში. შესაბამისად, მნიშვნელოვანია, ბავშვი ხშირად არ იცვლიდეს საცხოვრებელ ადგილს და შენარჩუნებული იყოს ოჯახის და ბავშვის თემთან კავშირი (ჰქონდეს გარკვეული იდენტიფიკაცია თემთან).
- სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროება – ქუჩაში მცხოვრებ და მომუშავე ბავშვებს პედაგოგიური ხელმიშვებულობის ფონზე შეიძლება მეორადად აღენიშნებოდეთ განვითარების შეფერხება და სწავლის სირთულეები. მათი აკადემიური მიღწევა მნიშვნელოვნად შეიძლება ჩამორჩებოდეს ოჯახში მცხოვრები ბავშვების აკადემიურ მიღწევებს. მიუხედავად ამისა, ისინი უნდა სწავლობდნენ ეროვნული სასწავლო გეგმით, თუმცა შეიძლება მათ დასჭირდეთ ინდივიდუალური სასწავლო გეგმა. ამავდროულად, საწყის ეტაპზე, ბავშვის სკოლაში ჩარიცხვისას აუცილებელია ტრანზიციის გეგმის არსებობა, სადაც ასახული იქნება ცხოვრების ახალ ეტაპზე გადასვლისთვის საჭირო თანმიმდევრული ნაბიჯები, ბავშვის აკადემიური საჭიროებები და მათთან გამკლავებისთვის დასახული გზები.
- ძალადობისგან დაცვის საჭიროება – ბავშვი, რომელიც დიდი დროს ატარებს ქუჩაში, შეიძლება იყოს ძალადობის მსხვერპლი როგორც თანატოლების, ასევე უფროსების მხრიდან. ეს ფაქტი არა მხოლოდ სწავლაზე ახდენს ცუდ გავლენას, არამედ ბავშვის ემოციურ და სოციალურ კეთილდღეობაზე. საჭიროა სკოლამ და თემმა იზრუნონ ძალიან დელიკატური და არადისკრიმინაციული გზით, რომ საჭიროების შემთხვევაში ბავშვებს შესთავაზონ ფსიქოლოგიური სამსახური კონფიდენციალობის სრული დაცვით.

- ჯანმრთელობის დაცვის საჭიროება - ქუჩაში და არაკეთილსაიმედო გარემო პირობებში ცხოვრება არცთუ იშვიათად იწვევს ჯანმრთელობასთან დაკავშირებულ პრობლემებს, რაც როგორც პრევენციულ მექანიზმებს, ისე სწორ რეაგირებას საჭიროებს.
- ტანსაცმლისა და სასკოლო ნივთების საჭიროება - ხშირად ბაზისური ნივთების არქონა წარმოადგენს მოზარდთა მხრიდან საგანმანათლებლო სისტემაში ჩართვაზე უარის თქმის მიზეზს.
- სტიგმა - არცთუ იშვიათად ქუჩაში მცხოვრები მოზარდები სკოლაში სიარულზე უარს ამბობენ სტიგმის გამო, რასაც ისინი აწყდებიან საგანმანათლებლო სისტემაში თანატოლების და უფროსების მხრიდან.
- ტრანსპორტის საჭიროება – მნიშვნელოვანია სკოლამ გაითვალისწინოს, რამდენად აქვს ბავშვს სახლიდან სკოლამდე და სკოლიდან სახლამდე ტრანსპორტირების შესაძლებლობა, ვინაიდან სკოლის გაცდენის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მიზეზი ესეც შეიძლება იყოს.
რა სირთულის წინაშე არ უნდა იდგეს მოზარდი, სოციალური სტატუსი არ უნდა გახდეს მისი სკოლიდან გარიყვის მიზეზი. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლამ უნდა უზრუნველყოს მოზარდთა სასწავლო პროცესში ჩართვა, თანამონაწილეობა და აკადემიური პროგრესის მიღწევა. განათლების პროცესის სწორად ორგანიზების შემთხვევაში შესაძლებელია განათლების ფუნდამენტური მიზნების მიღწევა.
მოსწავლის სწავლასთან დაკავშირებული სირთულეების განსაზღვრისა და სწავლასთან დაკავშირებით გამოხატული სირთულის პირველადი მართვის მიზნით სკოლაში ფუნქციონირებს შემდეგი მექანიზმი:
- კლასის დამრიგებელი მასწავლებლებისგან მიღებული ინფორმაციასა და საკუთარ დაკვირვებაზე დაყრდნობით აკეთებს მუდმივ მონიტორინგს, რომლის შედეგებს აცნობს დირექციას;
- სასწავლო პროცესის მენეჯერი მასწავლებლების მიერ გაკეთებულ განმავითარებელ შეფასებებს ანალიზებს და გამოაქვს შესაბამისი დასკვნა (დამრიგებლის ყოველთვიური კომენტარები და საგნის მასწავლებლების კომენტარები სემესტრში ორჯერ);
- გაკვეთილზე დაკვირვების დროს სხვა კრიტერიუმებთან ერთად, ყურადღება ექცევა მოსწავლის სწავლის შესაძლო სირთულეებს. სასწავლო პროცესის მენეჯერის მიერ სემესტრში ორჯერ ხდება დაკვირვების შედეგებთან დაკავშირებით კლასში შემავალ მასწავლებლებთან ერთად მსჯელობა.
- იმ შემთხვევაში, თუ საგნის მასწავლებელი/კლასის დამრიგებელი მიიჩნევს, რომ მოსწავლეს თანატოლებთან შედარებით აქვს სიძნელე სწავლაში და მისთვის საჭიროა ეროვნული სასწავლო გეგმის მოდიფიცირება ან/და

სასწავლო გარემოსთან ადაპტაცია ან/და ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის შედგენა და განხორციელება, საგნის მასწავლებელი/კლასის დამრიგებელი ვალდებულია, ამის შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს მოსწავლის კლასის დამრიგებელს (საგნის მასწავლებლის შემთხვევაში), სკოლის დირექციას.

- შესაბამის ინფორმაციას სკოლის დირექცია აწვდის მოსწავლის კანონიერ წარმომადგენელს და ორგანიზებას უწევს მოსწავლის კლასის დამრიგებლის, სკოლის დირექციის, ფსიქოლოგისა და მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლის შეხვედრას.
- მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლის წერილობითი განცხადების შემთხვევაში, მოსწავლის კლასის დამრიგებელი მიმართავს ფსიქოლოგს მოსწავლის სწავლასთან დაკავშირებული სირთულის პირველადი მართვის შესახებ წერილობითი რეკომენდაციების შემუშავების თაობაზე. მასწავლებელი/მასწავლებლები/კლასის დამრიგებელი, სპეც. მასწავლებელი განსაზღვრავენ დაიღებენ ზომებს მოსწავლის მიერ სწავლასთან დაკავშირებით გამოხატული სირთულის პირველადი მართვის მიზნით, მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლის, კლასის დამრიგებლის (მასწავლებლის შემთხვევაში) და სკოლის დირექციის წარმომადგენლის ჩართულობით.
- მოსწავლის კლასის დამრიგებელი და მასწავლებელი/მასწავლებლები ურთიერთთანამშრომლობის საფუძველზე ვალდებული არიან შეასრულონ რეკომენდაციები. ასევე, აღნიშნული რეკომენდაციების საფუძველზე განსაზღვრონ და მიიღონ ყველა საჭირო ზომა მოსწავლის მიერ გამოხატული სირთულის პირველადი მართვის მიზნით.
- იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს დასაბუთებული ვარაუდი, რომ მოსწავლეს გამოხატული აქვს სწავლასთან დაკავშირებული სირთულე, მიუხედავად სკოლის მიერ ამ მუხლით გათვალისწინებული ზომების მიღებისა ვერ ძლევს

მოსწავლე:	საგანი:
-----------	---------

ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ მინიმალურ მოთხოვნებს 1-დან 2 თვის განმავლობაში, სკოლის დირექტორი სამინისტროს მულტიდისციპლინური გუნდის მიერ მოსწავლის სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროების შეფასებას

.6.8. მოსწავლის სირთულის ანალიზი

7. შეფასება და გაცდენები. შეფასების ტიპები, კომპონენტები, კრიტერიუმები, სქემები

7.1. განმსაზღვრელი და განმავითარებელი შეფასება კლასში

1. შეფასება შეიძლება იყოს: განმსაზღვრელი და განმავითარებელი.
2. განმსაზღვრელი შეფასება ადგენს მოსწავლის მიღწევის დონეს საგნობრივი სასწავლო გეგმის შედეგებთან მიმართებაში.
3. განმავითარებელი შეფასება ადგენს თითოეული მოსწავლის განვითარების დინამიკას და მიმართულია სწავლის ხარისხის გაუმჯობესებაზე.

7.2. განმსაზღვრელი და განმავითარებელი შეფასებების აღწერილობა

	განმავითარებელი	განმსაზღვრელი
მიზნები	სწავლის ხარისხის გაუმჯობესება; მოსწავლის წინსვლისა და განვითარების ხელშეწყობა.	მოსწავლის აკადემიური მიღწევის დონის დადგენა საგნობრივი სასწავლო გეგმის შედეგებთან მიმართებაში.
ამოცანები	ცოდნის კონსტრუირებისა და ცოდნათა ურთიერთდაკავშირების პროცესის შეფასება; წინარე ცოდნის/წარმოდგენების დადგენა; მოსწავლის მიერ თავისივე ძლიერი და სუსტი მხარეების დადგენის უნარის შეფასება; მოსწავლის მიერ საკუთარი წინსვლის ხელშესაწყობად გააზრებული ნაბიჯების გადადგმის უნარის შეფასება; ცოდნის სამივე კატეგორიის ათვისების პროცესის შეფასება; ცოდნის ერთობლიობათა ფუნქციურად გამოყენების უნარის შეფასება.	ცოდნათა ურთიერთდაკავშირების უნარის შეფასება; ცოდნის სამივე კატეგორიის გამოყენების უნარის შეფასება; ცოდნის ერთობლიობათა ფუნქციურად გამოყენების უნარის შეფასება.
წარმატების კრიტერიუმი	განხორციელებული წინსვლა წინარე შედეგებთან/წინარე დონესთან შედარებით.	მიღწევის დონე საგნობრივი სასწავლო გეგმის მოთხოვნებთან შედარებით

შემფასებელი და შეფასების ფორმები	მასწავლებელი: ზეპირსიტყვიერი ან წერილობითი უკუკავშირი, წამახალისებელი მითითებები, სიმბოლური ნიშნები და ა.შ. მოსწავლეები: თვითშეფასებით; ურთიერთშეფასებით.	მასწავლებელი: ქულა (შეიძლება ახლდეს კომენტარი ძლიერი და სუსტი მხარეების აღწერით, ხარვეზების გამოსასწორებელი მითითებებით).
----------------------------------	--	---

7.3. აკადემიური მიღწევის დონეები და შეფასების სისტემა

მოსწავლეთა აკადემიური მიღწევები ფასდება ათქულიანი სისტემით ხუთი დონის მიხედვით:

ქულები	შეფასების დონეები
10	მაღალი
9	
8	საშუალოზე მაღალი
7	
6	საშუალო
5	
4	საშუალოზე დაბალი
3	
2	დაბალი
1	

7.4. შეფასება დაწყებით, საბაზო და საშუალო საფეხურებზე

1. I-IV კლასებსა და V კლასის პირველ სემესტრში მხოლოდ განმავითარებელი შეფასება გამოიყენება. ამ კლასებში წლის ბოლოს საგნის მასწავლებლებმა უნდა დაწერონ მოსწავლის მოკლე წერილობითი შეფასება, რომელშიც დაახასიათებს მოსწავლეს, აღნიშნავს მის წარმატებებს და მიუთითებს, რაში სჭირდება მოსწავლეს დახმარება საკუთარი შესაძლებლობების უკეთ გამოსავლენად. კლასის დამრიგებელმა, საკუთარი და სხვა მასწავლებლებისაგან მიღებული ინფორმაციის საფუძველზე, IV კლასის ბოლოს უნდა დაწეროს შემაჯამებელი წერილობითი შეფასება.

2. V კლასის მეორე სემესტრსა და VI-XII კლასებში განმავითარებელი და განმსაზღვრელი შეფასება გამოიყენება. მოსწავლე ფასდება ათქულიანი სისტემით, ყველაზე დაბალი ქულა არის 1, ხოლო ყველაზე მაღალი ქულა - 10.
3. V-XII კლასებში სპორტის საგნობრივ ჯგუფში გაერთიანებულ საგნებში, საგანში „საგზაო ნიშნები და მოძრაობის უსაფრთხოება“ და არჩევით საგნებში მოსწავლე ფასდება ჩათვლის სისტემით: ჩათვალა/არ ჩათვალა.
4. დამატებითი სავალდებულო საგნის/საგნების შეფასება არ იანგარიშება საფეხურის ქულის გამოთვლისას.

7.5. მოსწავლის შეფასების კომპონენტები

1. სემესტრის განმავლობაში მოსწავლეები ფასდებიან სამი კომპონენტის მიხედვით:
  - ა) მიმდინარე საშინაო დავალება;
  - ბ) მიმდინარე საკლასო დავალება;
  - გ) შემაჯამებელი დავალება.
2. მასწავლებელს შეუძლია სემესტრის განმავლობაში განმავითარებელი შეფასება გამოიყენოს ნებისმიერ კომპონენტში.
3. სემესტრის განმავლობაში განმსაზღვრელი შეფასებით მოსწავლეები ფასდებიან შემდეგ კომპონენტებში:
  - ა) მიმდინარე საკლასო დავალება (V კლასის მეორე სემესტრი, VI-XII კლასები),
  - ბ) მიმდინარე საშინაო დავალება (VII-XII კლასები),
  - გ) შემაჯამებელი დავალება (V კლასის მეორე სემესტრი, VI-XII კლასები).
4. შეფასების კომპონენტებს ერთნაირი წონა აქვს.
5. I-VI კლასებში საშინაო დავალების კომპონენტში გამოიყენება მხოლოდ განმავითარებელი შეფასება.
6. I-IV კლასებსა და V კლასის პირველ სემესტრში საკლასო და შემაჯამებელ დავალებათა კომპონენტებში გამოიყენება მხოლოდ განმავითარებელი შეფასება.
7. V კლასის მეორე სემესტრსა და VI-XII კლასებში საკლასო და შემაჯამებელ დავალებათა კომპონენტებში გამოიყენება როგორც განმსაზღვრელი, ასევე განმავითარებელი შეფასება.

	I-IV კლასები და V კლასის პირველი სემესტრი	V კლასის მეორე სემესტრი და VI კლასი	საბაზო-საშუალო საფეხური
მიმდინარე საშინაო დავალება	განმავითარებელი შეფასება	განმავითარებელი შეფასება	განმავითარებელი შეფასება განმსაზღვრელი შეფასება
მიმდინარე საკლასო დავალება	განმავითარებელი შეფასება	განმავითარებელი ი განმსაზღვრელი შეფასება	განმავითარებელი შეფასება განმსაზღვრელი შეფასება
შემაჯამებელი დავალება	განმავითარებელი შეფასება	განმავითარებელი შეფასება განმსაზღვრელი	განმავითარებელი შეფასება განმსაზღვრელი შეფასება

შემაჯამებელი დავალების კომპონენტში სავალდებულოა კომპლექსური, კონტექსტის მქონე დავალებების გამოყენება (მაგ., ესეს დაწერა, პროექტის მომზადება, ლაბორატორიული კვლევის ჩატარება, რეფერატის დაწერა, ამოცანის ამოხსნა, სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშის შექმნა, მოთხრობის შედგენა, მონაცემთა ბაზის შექმნა, კონკრეტული პრობლემის გადაჭრა, საველე- გასვლითი სამუშაოს ან სასწავლო ექსკურსიის ანგარიშის მომზადება და სხვ.). ამგვარ დავალებაში შესრულებული სამუშაოს მრავალმხრივი შეფასებისათვის პედაგოგმა უნდა შეიმუშავოს მოსწავლეების შეფასების კრიტერიუმები.

8. მოსწავლე ვალდებულია შეასრულოს კლასში ჩატარებული ყველა შემაჯამებელი დავალება;

9. თუ მოსწავლე არ შეასრულებს რომელიმე შემაჯამებელ დავალებას გაცდენის გამო, მას გაცდენილი შემაჯამებელი დავალებების აღდგენის საშუალება ეძლევა. შემაჯამებელი დავალებების აღდგენის შესაძლებელია სემესტრის დასრულებამდე ჯგუფურად ან ინდივიდუალურად. ინფორმაცია კლასის დამრიგებელმა უნდა მიაწოდოს მშობელს და თუ მოსწავლე უარს იტყვის შემაჯამებელი სამუშაოს აღდგენაზე, მშობელმა უნდა დაადასტუროს წერილობით ამ ფაქტის შესახებ ინფორმაციის ფლობა;

10. თითოეული მასწავლებელი ვალდებულია, კათედრას წარუდგინოს მის მიერ კლასში ჩატარებული შემაჯამებელი დავალებების დოკუმენტაცია.

აღნიშნულ დოკუმენტაციაში წარმოდგენილი უნდა იყოს: შემაჯამებელი დავალების ნომერი, შემაჯამებელი დავალების პირობა, საგნის სტანდარტის ის შედეგი/შედეგები, რომლის შეფასებასაც ემსახურება კონკრეტული შემაჯამებელი დავალება; კრიტერიუმები, რომლითაც შეფასდება ეს დავალებები; ასევე, მოსწავლეების მიერ შესრულებული და მასწავლებლის მიერ შეფასებული შემაჯამებელი დავალების რამდენიმე ნიმუში ან შესრულებული შემაჯამებელი დავალების ამსახველი ვიზუალური მასალა.

7.6. განმსაზღვრელი შეფასების ქულათა სახეობები

ზოგადსაგანმანათლებლო სისტემაში გამოიყენება განმსაზღვრელი შეფასების შემდეგი სახეობები:

- ა) საგნის მიმდინარე საკლასო, მიმდინარე საშინაო და შემაჯამებელი დავალებების ქულები, რომლებსაც მოსწავლე იღებს სემესტრის განმავლობაში;
- ბ) საგნის სემესტრული ქულა – საგანში მიღებული შეფასება თითოეულ სემესტრში;
- გ) საგნის წლიური ქულა – სემესტრული ქულებიდან გამომდინარე შეფასება საგანში. გამონაკლისს წარმოადგენს მეხუთე კლასის წლიური ქულა, რომელიც მეორე სემესტრის საგნის სემესტრული ქულის იდენტურია. წლიურ ქულაში შეიძლება წლიური გამოცდის ქულაც აისახოს, თუ ასეთი გამოცდა გათვალისწინებულია სასკოლო სასწავლო გეგმით და სკოლის მიერ განსაზღვრულია, რომ მას გავლენა ექნება საგნის წლიურ ქულაზე.

7.7. ქულების გამოანგარიშების წესი

1. საგნის სემესტრული ქულის გამოანგარიშების წესი:

- ა) მოსწავლის მიერ სემესტრის განმავლობაში სხვადასხვა კომპონენტში მიღებული ქულების ჯამი უნდა გაიყოს მიღებული ქულების რაოდენობაზე;
- ბ) მიღებული ქულა უნდა დამრგვალდეს მთელის სიზუსტით (მაგ., 7.49 მრგვალდება 7-მდე, 8.5 მრგვალდება 9-მდე);
- გ) იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლეს არა აქვს შესრულებული ყველა ჩატარებული შემაჯამებელი დავალება, მისი სემესტრული ქულის გამოსაანგარიშებლად სხვადასხვა კომპონენტში მიღებული ქულების ჯამი უნდა გაიყოს მიღებული ქულების რაოდენობისა და შეუსრულებელი შემაჯამებელი დავალებების რაოდენობის ჯამზე;
- დ) თუ სემესტრის განმავლობაში სხვა სკოლიდან გადმოსვლისას

აღმოჩნდება, რომ ჩვენს სკოლაში რომელიმე საგანში/საგნებში ჩატარებულია შემაჯამებელი დავალების/დავალებების უფრო მეტი რაოდენობა, ვიდრე გამშვებ სკოლაში, ჩვენი სკოლა მოსწავლის შემაჯამებელი დავალების რაოდენობას დაითვლის გამშვებ სკოლაში დადგენილი და მოსწავლის მიერ შესრულებული, ასევე ჩვენ სკოლაში მოსწავლის გადმოსვლის მომენტიდან ჩატარებული და მის მიერ შესრულებული შემაჯამებელი დავალებების მიხედვით;

ე) სემესტრული გამოცდის ჩაბარების შემთხვევაში, სემესტრული ქულა გამოითვლება მისი გათვალისწინებით: გამოცდის ქულა ემატება საგნის სემესტრულ ქულას და ჯამი იყოფა ორზე.

2. საგნის წლიური ქულის გამოანგარიშების წესი:

ა) საგნის წლიური ქულის გამოსაანგარიშებლად საგნის სემესტრული ქულების ჯამი უნდა გაიყოს ორზე;

ბ) საგნის წლიური ქულა მრგვალდება მთელის სიზუსტით (მაგ., 7.25 მრგვალდება 7-მდე, 4.49 მრგვალდება 4-მდე, 9.5 მრგვალდება 10-მდე);

გ) იმ საგნებში, რომელშიც წლიური გამოცდის ჩატარებაა განსაზღვრული, ამ გამოცდის ქულაც აისახება საგნის წლიურ ქულაზე. საგნის წლიური ქულა სამი (ორი - საგნის სემესტრული და ერთი - გამოცდის) ქულის საშუალო არითმეტიკულია (დამრგვალებული მთელის სიზუსტით);

დ) თუ მოსწავლეს, სკოლიდან სკოლაში სემეტრის მიმდინარეობისას გადმოსვლის გამო, მოუხდება განსხვავებული საგნების სწავლა და მანამდე ნასწავლ საგანში მიღებული აქვს შეფასება (სამივე კომპონენტში), რომლის საშუალო არითმეტიკული არის 5.0 ან მეტი ქულა, ეს ქულა დაუფიქსირდებანასწავლი საგნის წლიურ ქულად. ასევე სკოლა აფასებს მოსწავლეს ახალ განსხვავებულ საგანში, თუ ეს ესწრება სემესტრის დასრულებამდე;

ე) მოსწავლის მიერ სემესტრის დასრულების შემდეგ სხვა სკოლიდან გადმოსვლისას, ჩვენს სკოლაში განსხვავებული საგნის სწავლის შემთხვევაში, განსხვავებული საგნების სემესტრული ქულები აღირიცხება, როგორც ორი დამოუკიდებელი საგნის წლიური ქულა.

3. საფეხურის ქულის გამოანგარიშების წესი:

ა) საფეხურის ქულის გამოთვლისას ჯამდება საფეხურის მანძილზე ნასწავლი ყველა საგნის წლიური ქულა და ჯამი იყოფა წლიური ქულების საერთო რაოდენობაზე;

ბ) საფეხურის ქულა მრგვალდება მეათედის სიზუსტით (მაგ., 6.43 მრგვალდება 6.4-მდე, 7.58 მრგვალდება 7.6-მდე, 9.75 მრგვალდება 9.8-მდე).

7.8. კლასისა და საფეხურის დამლევა

1. კლასი დამლეულად ჩაითვლება, თუ მოსწავლის მიერ კონკრეტული კლასის თითოეული საგნის წლიური ქულა (დამრგვალების შემდეგ) არის 5.0 ან მეტი და მოსწავლეს მიღებული აქვს ჩათვლა განსაზღვრულ საგნებში, რაც აძლევს მას მომდევნო კლასში გადასვლის უფლებას.
2. დაწყებითი საფეხური დამლეულად ჩაითვლება, თუ მოსწავლის საფეხურის ქულა (დამრგვალების შემდეგ) არის 5.0 ან მეტი და ეროვნული სასწავლო გეგმის შესაბამისად, დამლეული აქვს V-VI კლასები, რაც აძლევს მას საბაზო საფეხურზე სწავლის გაგრძელების უფლებას.
3. საბაზო საფეხური დამლეულად ჩაითვლება, თუ მოსწავლის საფეხურის ქულა (დამრგვალების შემდეგ) არის 5.0 ან მეტი. შესაბამისად, დამლეული აქვს საბაზო საფეხურში შემავალი ყველა კლასი, რაც აძლევს მას საბაზო განათლების ატესტატის აღების ან/და საშუალო საფეხურზე სწავლის გაგრძელების უფლებას.
4. საშუალო საფეხური დამლეულად ჩაითვლება, თუ მოსწავლის საფეხურის ქულა (დამრგვალების შემდეგ) არის 5.0 ან მეტი და დამლეული აქვს საშუალო საფეხურში შემავალი ყველა კლასი.

7.9. გამოცდის ტიპები

სკოლაში შესაძლებელია ჩატარდეს შემდეგი ტიპის გამოცდები:

- სემესტრული გამოცდა;
- საშემოდგომო გამოცდა;
- ექსტერნატის გამოცდა;

1. სემესტრული გამოცდა ინიშნება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლე თვლის, რომ მას უფრო მაღალი შეფასება ეკუთვნის.

სემესტრული გამოცდის დანიშვნისათვის მოსწავლის მშობელი/კანონიერი წარმომადგენელი წერილობით მიმართავს სკოლის დირექტორს: პირველი სემესტრის შეფასების შემთხვევაში - მეორე სემესტრის დაწყებიდან ერთი კვირის ვადაში, ხოლო მეორე სემესტრის შემთხვევაში - სემესტრის დასრულებიდან ერთი კვირის ვადაში.

დირექტორი განიხილავს საკითხს და იღებს გადაწყვეტილებას მოსწავლის სემესტრულ გამოცდაზე დაშვება- არდაშვების შესახებ. დაშვებაზე უარის შემთხვევაში, გადაწყვეტილება უნდა იყოს დასაბუთებული. მოსწავლის გამოცდაზე დაშვების შემთხვევაში, სკოლამ უნდა მიიღოს შესაბამისი ზომები გამოცდის ობიექტურად და მიუკერძოებლად ჩატარების უზრუნველყოფის მიზნით. გამოცდაზე გასული მოსწავლის საგნის სემესტრული ქულა გამოითვლება შემდეგი წესით: გამოცდის ქულა ემატება საგნის სემესტრულ ქულას და ჯამი იყოფა ორზე. პირველი სემესტრის სემესტრული გამოცდა

ინიშნება მეორე სემესტრის დაწყებიდან 2 კვირის ვადაში, ხოლო მეორე სემესტრის სემესტრული გამოცდა - სემესტრის დასრულებიდან არაუგვიანეს 2 კვირის ვადაში.

2. საშემოდგომო გამოცდა ინიშნება იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლეს რომელიმე საგანში წლიური ქულა აქვს 5-ზე ნაკლები. საჭიროების შემთხვევაში საშემოდგომო გამოცდა ჩატარდება 2023 წლის 3

ივლისიდან 7 ივლისის ჩათვლით ან/და 1 სექტემბრიდან 6 სექტემბრის ჩათვლით. გამოცდისა და კონსულტაციების განრიგი შედგენილი იქნება სასწავლო წლის დასრულებიდან ერთი კვირის ვადაში. მოსწავლე საგნის/საგნების წლიურ შეფასებას იღებს საშემოდგომო გამოცდის საფუძველზე. საშემოდგომო გამოცდის ქულა ხდება საგნის წლიური ქულა. საშემოდგომო გამოცდაზე გასვლის უფლება მოსწავლეს ერთსა და იმავე საგანში აქვს ერთხელ. მოსწავლეს უფლება აქვს აირჩიოს ორი წარმოდგენილი ვადიდან მისთვის ხელსაყრელი. თუ მოსწავლეს რამდენიმე საგანში აქვს საშემოდგომო გამოცდა მას უფლება აქვს გადაანაწილოს ორივე ვადაზე (მაგალითად თუ აქვს გამოცდა ინგლისურ ენაში, ფიზიკასა და სამოქალაქო განათლებაში, 3 ივლისიდან 7 ივლისის ჩათვლით ჩააბაროს ფიზიკა, ხოლო ინგლისური ენა და სამოქალაქო განათლება 1 სექტემბრიდან 6 სექტემბრის ჩათვლით. ან პირიქით).

3. ექსტერნატის ფორმით ზოგადი განათლების მიღების წესი და პირობები განისაზღვრება კანონმდებლობით; ექსტერნატის გამოცდას, გარდა იმ პირობისა, რომლებიც ზოგადი განათლების ცალკეული კლასის/კლასების პროგრამებს ძირითადად დამოუკიდებლად ძლევენ და ექსტერნატის გამოცდას აბარებენ შესაბამისი განათლების დასადასტურებლად, რაც მათ შემდეგ კლასში/საფეხურზე სწავლის გაგრძელების საშუალებას მისცემს, აბარებენ აგრეთვე ის მოსწავლეები, რომლებზედაც ვრცელდება ეროვნული სასწავლო გეგმის 38-ე მუხლის

მე-3 პუნქტი (გაცდენები). მოსწავლის გაცდენები აღირიცხება მოსწავლეთა გაკვეთილზე დასწრების აღრიცხვის ჟურნალში, თუსაბაზო-საშუალო საფეხურებზე მოსწავლემ სასწავლო წლის განმავლობაში გააცდინა კონკრეტული საგნისთვის სასწავლო წლის მანძილზე დათმობილი საათების 30% და მეტი, მოსწავლე ფასდება მხოლოდ ექსტერნატის გამოცდის ჩაბარების საფუძველზე. ასევე კონკრეტული საგნისთვის სასწავლო წლის მანძილზე დათმობილი საათების 30%-ში არ იანგარიშება ის გაცდენილი დღე/დღეები, როცა ჩატარდა შემაჯამებელი დავალება, თუკი ის მოგვიანებით მოსწავლემ აღადგინა.

იმ მოსწავლეებისთვის, რომლებიც მონაწილეობენ ეროვნულ და საერთაშორისო სასპორტო, სახელოვნებო ღონისძიებებში, აგრეთვე ეროვნულ და საერთაშორისო საგნობრივ ოლიმპიადებში, სკოლის გაცდენის შემთხვევაში, მოსწავლის კანონიერი წარმომადგენლის წერილობითი მიმართვის საფუძველზე, სკოლის დირექტორი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება ესგ-ის მუხლი 38. პუნქტი 3-ს კონკრეტული მოსწავლის მიმართ გაუვრცელებლობის თაობაზე.

7.10. მოსწავლის აკადემიური მიღწევის აღიარება

1. მოსწავლე, რომლის საშუალო საფეხურის საერთო ქულა არის 10 დამრგვალების გარეშე იღებს ოქროს მედალსა და შესაბამის სერტიფიკატს.
2. მოსწავლე, რომლის საშუალო საფეხურის საერთო ქულა არის 9.8 ან მეტი იღებს ვერცხლის მედალსა და შესაბამის სერტიფიკატს.
3. პირზე, რომელმაც ზოგადი განათლების საშუალო საფეხურის კლასის/კლასების, ან საშუალო საფეხურის ცალკეულ კლასში შემავალი საგნის/საგნების ზოგადსაგანმანათლებლო სასწავლო პროგრამა/პროგრამები წარჩინებით დაძლია ექსტერნატის ფორმით, ოქროსა და ვერცხლის მედალი და შესაბამისი სერტიფიკატები არ გაიცემა.

7.11. შეფასების სქემები

შეფასების სქემები კათედრებისა და საგნების მიხედვით წარმოდგენილია დანართში „შეფასება (დანართი N2). სქემები

შედგენილია საგნობრივი კათედრების მიერ, საფეხურისა და კლასის გათვალისწინებით.

7.12. უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული განათლების აღიარების თავისებურებანი

1. უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული ზოგადი განათლების აღიარების თაობაზე განცხადების წარდგენის დამადასტურებელი ცნობის საფუძველზე, ცენტრის მიერ საბოლოო გადაწყვეტილების მიღებამდე, დაინტერესებული პირი უფლებამოსილია მიმართოს სკოლას. წარდგენილ განცხადებას თან ერთვის ცენტრში წარდგენილი დოკუმენტაციის ასლები (არსებობის შემთხვევაში). სასწავლო პროცესში მონაწილეობის მიღების მიზნით, სკოლა გამოსცემს ბრძანებას მოსწავლის შესაბამისი კლასის გაკვეთილზე დასწრების შესახებ და უზრუნველყოფს მოსწავლის სასწავლო პროცესში ჩართულობას.

ამ დროს, მშობელთან შეთანხმების საფუძველზე, მოსწავლე არ არის ვალდებული თანაკლასელების მსგავსად სკოლაში დადიოდეს საგაკვეთილო ცხრილის შესაბამისად. ადაპტირებისა და სოციალიზაციის მიზნით სკოლა აკეთებს ყველაფერს, რათა დაცული იყოს მოსწავლის საუკეთესო ინტერესები.

2. იმ პირების განათლების აღიარების მიზნით, რომლებიც ვერ ახერხებენ უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული ზოგადი განათლების დადასტურებას, ცენტრი ატარებს საქართველოს ზოგადი ადმინისტრაციული კოდექსით გათვალისწინებულ შესაბამის ადმინისტრაციულ წარმოებას და შედეგებს აცნობებს იმ ზოგადსაგანმანათლებლო დაწესებულებას, რომელშიც გააგრძელა პირმა სწავლა. თუ ამ წარმოების შედეგად ვერ დადასტურდა პირის მიერ უცხოეთში სწავლის პერიოდში ზოგადი განათლების მიღების ფაქტი, პირი უფლებამოსილია საგნები საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დამლიოს ექსტერნატის ფორმით.

3. ცენტრის მიერ შემუშავებული ზოგადი რეკომენდაციების საფუძველზე, უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული ზოგადი განათლების შესაბამისობის შესახებ სკოლა ამზადებს დასკვნას. დასკვნის შედგენის მიზნით, სასწავლო პროცესის მენეჯერი ადგენს დაინტერესებული პირის მიერ წარდგენილ დოკუმენტაციაში მითითებული საგნების შესაბამისობას ეროვნული სასწავლო გეგმით

გათვალისწინებულ სავალდებულო საგნებთან. დასკვნაში მიეთითება პირის მიერ უცხოეთში სწავლის პერიოდში გავლილი საგნები, რომლებიც შეესაბამება ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ სავალდებულო საგნებს და ამ საგნებში მიღებული შეფასებების ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებულ შეფასებებზე გადაყვანის შედეგად მიღებული შეფასებები.

4. იმ შემთხვევაში, თუ უცხოეთში სწავლის პერიოდში მიღებული ზოგადი განათლების აღიარების თაობაზე ცენტრში წარდგენილი განცხადების საფუძველზე დაწყებული ადმინისტრაციული წარმოებისათვის განსაზღვრულ ვადაში, ცენტრში შესაბამისი ქვეყნის უფლებამოსილი ორგანოს ან/და საგანმანათლებლო დოკუმენტის გამცემი დაწესებულების მიერ დადასტურებული არ არის უცხო ქვეყნის დაწესებულების მიერ გაცემული საგანმანათლებლო დოკუმენტის ნამდვილობა, გამოიცემა პირობითი გადაწყვეტილება. ეს გადაწყვეტილება ბათილია გამოცემის მომენტიდან, თუ არ დადასტურდება უცხო ქვეყნის დაწესებულების მიერ გაცემული საგანმანათლებლო დოკუმენტის ნამდვილობა.

5. პირი სკოლაში ირიცხება განათლების აღიარების/აღიარებაზე უარის თქმის დოკუმენტში მითითებული კლასის შესაბამისად. იმ შემთხვევაში, თუ განათლების აღიარების/აღიარებაზე უარის თქმის დოკუმენტიდან არ ირკვევა, თუ რომელ კლასში აქვს პირს მიღებული განათლება, იგი ირიცხება ასაკის შესაბამის ან, მისი თანხმობის შემთხვევაში, უფრო დაბალ კლასში.

6. პირი უფლებამოსილია ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული სავალდებულო საგნები, რომლებთან შესაბამისობაც არ იქნა დადგენილი, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დაძლიოს ინდივიდუალური სასწავლო გეგმის ან ექსტერნატის ფორმით.

7. განათლების აღიარების/აღიარებაზე უარის თქმის დოკუმენტის მომზადებისას არ არის დანიშნული ზოგადი განათლების ცალკეული კლასის/კლასების, ასევე ცალკეულ კლასში შემავალი საგნის/საგნების ზოგადსაგანმანათლებლო პროგრამების ძირითადად დამოუკიდებლად დაძლევის მიზნით ექსტერნატის გამოცდები, პირს შეუძლია -- სკოლაში ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული სავალდებულო საგნები, რომლებთან შესაბამისობაც არ იქნა დადგენილი, საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დაძლიოს ინდივიდუალური

სასწავლო გეგმით.

8. მოსწავლის ჩარიცხვისთანავე, სკოლის დირექტორის ბრძანებით განსაზღვრული ჯგუფი, რომელშიც შედიან ის პედაგოგები, რომლებიც უშუალოდ ასწავლიან მოსწავლეს, მშობელი/მშობლები ან მეურვე/მეურვეები, სკოლის დირექციის წევრი/ფსიქოლოგი არსებულ დოკუმენტებზე დაყრდნობით საგანში/საგნებში ქმნის ინდივიდუალურ სასწავლო გეგმას.

9. ინდივიდუალურ გეგმაში ჯგუფმა უნდა გაწეროს საგნის/საგნების მისაღწევი შედეგების გრაფიკი, ინდივიდუალური გეგმის დამლევის შეფასების ინსტრუმენტი (ტესტი, კომპლექსური დავალება და სხვა) და შეფასების კრიტერიუმები.

10. სკოლა განსაზღვრავს ჯგუფის შეხვედრების გრაფიკს, რომელიც ხელმოწერით დასტურდება მონაწილეების მიერ; ჯგუფის შეხვედრა ტარდება ინდივიდუალური გეგმის მიღწევამდე მინიმუმ ორჯერ. შეხვედრაზე განიხილება მოსწავლის განათლების მიმდინარე პროცესი;

11. ინდივიდუალურ სასწავლო გეგმაში, გარდა მოსწავლისათვის ინდივიდუალურად განსაზღვრული სასწავლო მიზნებისა და მიზნის მიღწევის ვადებისა, განისაზღვრება შემდეგი:

- მოსწავლისათვის საჭირო დამატებითი და/ან ინდივიდუალური მეცადინეობები, მეცადინეობების დრო, ადგილი და ხანგრძლივობა;
- სკოლა გამოყოფს დამატებით და/ან ინდივიდუალურ მეცადინეობებზე პასუხისმგებელ პირს;

12. ინდივიდუალური გეგმის მიღწევამდე სკოლა აწარმოებს ინდივიდუალური გეგმის შესრულების მონიტორინგს, შესაბამისი დოკუმენტაციის გაფორმებით. გეგმა ექვემდებარება პერიოდულ განახლებას, გეგმის შესრულების მონიტორინგის შედეგად გამოვლენილი ახალი საჭიროებების გათვალისწინებით;

13. იმ შემთხვევაში, თუ დაინიშნა ზოგადი განათლების ცალკეული კლასის/კლასების, ასევე ცალკეულ კლასში შემავალი საგნის/საგნების ზოგადსაგანმანათლებლო პროგრამების ძირითადად დამოუკიდებლად დამლევის მიზნით ექსტერნატის გამოცდები, მოსწავლეს --სკოლაში შეუძლია ეროვნული სასწავლო გეგმით გათვალისწინებული სავალდებულო საგნები, რომლებთან შესაბამისობაც არ იქნა დადგენილი და იგი სწავლას განაგრძობდა ინდივიდუალური გეგმით,

საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით დაძლიოს ექსტერნატის ფორმით.

14. იმ შემთხვევაში, თუ პირმა ვერ შეძლო ესგ-ით გათვალისწინებული სავალდებულო საგნები/საგნების, რომლებთან შესაბამისობაც არ იქნა დადგენილი, ინდივიდუალური სასწავლო გეგმით ან ექსტერნატის ფორმით დაძლივა სასწავლო წლის დასრულებამდე, სკოლა არ არის უფლებამოსილი მოსწავლე გადაიყვანოს მომდევნო კლასში.

8. საგნობრივი კათედრების მუშაობის პრინციპები

8.1. საგნობრივი კათედრების ნუსხა.

სკოლაში არის ოთხი საგნობრივი კათედრა:

1. დაწყებითი საფეხურის კათედრა, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან I-IV კლასების ქართული ენისა და ლიტერატურის, მათემატიკის მასწავლებლები.
2. უცხოური ენების კათედრა, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან I-VI კლასების უცხოური ენების მასწავლებლები.
3. საზოგადოებრივი და საბუნებისმეტყველო საგნების მასწავლებლები, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან I-VI კლასების მე და საზოგადოების, ჩემი საქართველოს, ბუნებისმეტყველების მასწავლებლები.
4. ესთეტიკური აღზრდის და სპორტის კათედრა, რომლის შემადგენლობაშიც შედიან სახვითი და გამოყენებითი ხელოვნების, მუსიკის, ჭადრაკის, სპორტისა და ფიზიკური აღზრდის მასწავლებლები.

8.2 კათედრის ფუნქციები:

- საგნობრივი ჯგუფის საგნის/საგნების სწავლების კოორდინირების განხორციელება;
- რეკომენდაციების შემუშავება სწავლა-სწავლების თანამედროვე

მეთოდოლოგიებისა და მიდგომების დანერგვასთან დაკავშირებით.

- კათედრის წევრთა შორის გამოცდილების გაზიარება, წარმატებების წინაპირობათა განსაზღვრა და პრობლემების გადაჭრის გზების ძიება;
- საგაკვეთილო პროცესისთვის, მასწავლებელთა პროფესიული განვითარებისა და სასკოლო ბიბლიოთეკისთვის საგანმანათლებლო რესურსების შერჩევა;
- ხვა კათედრებთან კოორდინირებული მუშაობა;
- მასწავლებლის პროფესიული განვითარებისთვის ზრუნვა;
- თითოეული მასწავლებლის მიერ კლასების მიხედვით ჩატარებული შემაჯამებელი დავალებების ანალიზის დროს წარმოშობილი პრობლემის განხილვა/გადაჭრა.
- საგნობრივი კათედრის მიერ ჩატარებული თითოეული სხდომა უნდა დასტურდებოდეს შესაბამისი ოქმით.
- კათედრის წევრებიდან ირჩევა კათედრის თავმჯდომარე, ერთი სასწავლო წლის ვადით, ხმათა უმრავლესობით. ერთი და იმავე პირის არჩევა კათედრის თავმჯდომარედ შესაძლებელია ზედიზედ სამჯერ.

8.3. კათედრის თავმჯდომარის ფუნქციებია:

კათედრის თავმჯდომარე:

- 8.3.1. უძღვება კათედრის სხდომებს და ხელმოწერით ამტკიცებს სხდომის ოქმებს;
- 8.3.2. სემესტრში ერთხელ ამზადებს ანგარიშებს გაწეული საქმიანობის შესახებ;
- 8.3.3. კათედრის მიმდინარე საქმიანობის შესახებ ინფორმაციას აწვდის ნებისმიერ დაინტერესებულ პირს.
- 8.3.4. უზრუნველყოფს კათედრის სხდომების ორგანიზებას და დროულ ჩატარებას;
- 8.3.5. უზრუნველყოფს კათედრის სამუშაო გეგმის შესრულებას და გაწეული საქმიანობის მონიტორინგს;
- 8.3.6. უზრუნველყოფს კათედრის ეფექტურად ფუნქციონირებას და განვითარებისთვის სხვადასხვა ღონისძიების ჩატარებას;

- 8.3.7. კოორდინირებას უწევს კათედრის მუშაობას და უზრუნველყოფს ფუნქციების ეფექტურად გადანიჭილებას კათედრის წევრთა შორის;
- 8.3.8. წარუდგენს წინადადებას და რეკომენდაციებს სკოლის ადმინისტრაციას და პედაგოგიურ საბჭოს;
- 8.3.9. ხელს უწყობს კათედრებს შორის ეფექტური თანამშრომლობის ჩამოყალიბებას;
- 8.3.10. აწარმოებს კათედრის დოკუმენტაციას;
- 8.3.11. კათედრის ხელმძღვანელის პორტფოლიო უნდა მოიცავდეს შემდეგ დოკუმენტებს:
  - კათედრის სამოქმედო გეგმას;
  - კათედრის დებულებას;
  - კათედრის შეხვედრის ამსახველ ოქმს.

9. სადამრიგებლო პროგრამა

9.1. კლასების ოდენობა

სადამრიგებლო პროგრამა – დაწყებითი კლასები

9.2. პროგრამის დახასიათება

სადამრიგებლო პროგრამა შემუშავებულია ეროვნული სასწავლო გეგმის მოთხოვნების შესაბამისად სკოლის სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის და სასწავლო გარემოს მოწესრიგების და სრულყოფისათვის;

სადამრიგებლო პროგრამა წარმოადგენს სკოლის მიერ განსაზღვრული მისიის და სტრატეგიის განხორციელების შემადგენელ და აუცილებელ მიმართულებას სკოლის დაწყებითი, საბაზო და საშუალო საფეხურის მოწავლეებს, მათ მშობელებსა და სკოლას შორის ურთიერთობის მარეგულირებელ დოკუმენტს;

სასკოლო სასწავლო გეგმას ახლავს დანართი N3 „სადამრიგებლო პროგრამა“

9.3. მიზანი

სადამრიგებლო პროგრამის მიზანია უზრუნველყოს ნორმალური სასწავლო გარემოს შექმნა სკოლაში და თითოეულ სკოლის

მოსწავლეზე კლასის დამრიგებლის მეშვეობით განახორციელოს მუდმივი ზედამხედველობა მოსწავლის მიერ სასწავლო პროცესში მაქსიმალური ჩართულობის, დისციპლინის, სკოლის უსაფრთხო გარემოს ჩამოყალიბების და სკოლაში სამოქმედოდ დადგენილი წესების დაცვისათვის.

დამრიგებელი მოსწავლის მრჩევლად მოიაზრება. მისი მუშაობა უნდა ემყარებოდეს ზოგადი განათლების ეროვნულ მიზნებს და ხელს უწყობდეს მოსწავლეებში გონებრივი და ფიზიკური უნარების განვითარებას, მათ ჩაბმას სხვადასხვა კლუბსა თუ წრეში; ასევე, უნდა უწყობდეს ხელს მოსწავლეებში ჯანსაღი ცხოვრების წესის დამკვიდრებას, უნდა უვითარებდეს ლიბერალურ და დემოკრატიულ ღირებულებებზე დამყარებულ სამოქალაქო ცნობიერებას და ეხმარებოდეს მათ ოჯახის, საზოგადოებისა და სახელმწიფოს წინაშე საკუთარი უფლება-მოვალეობების გაცნობიერებაში.

9.4. ამოცანა

სკოლა დამრიგებლის მეშვეობით უზრუნველყოფს თითოეულ კლასში სამუშაო-სასწავლო გარემოს შექმნას, დისციპლინის განმტკიცების საქმიანობას, უზრუნველყოფს და აკონტროლებს სკოლის წინაშე არსებული ამოცანების და ფუნქციების შესრულებას. უშუალო-ღია ურთიერთობის არსებობა მოსწავლესა და დამრიგებელს შორის და პრობლემების ერთობლივად გადაწყვეტა, ძიება ამ პრობლემების გადაწყვეტისათვის არის გარანტი სკოლის მიერ ბავშვის საზოგადოების სრულყოფილ ნორმალურ პიროვნებად ჩამოყალიბებისა, რაც ქვეყნის განვითარებისა და წარმატებისათვის მნიშვნელოვანია.

დამრიგებელი

1. ეხმარება მოსწავლეს აკადემიურ თუ სხვა პრობლემის გადაჭრაში, აძლევს მათ მითითებებს დადავალებებს.
2. წარმოადგენს შუამავალს მოსწავლეს, მშობელსა და მასწავლებელს შორის პრობლემის წარმოშობის შემთხვევაში.
3. ახორციელებს კონტროლს მოსწავლეებზე მათ მიერ სასწავლო პროცესის ნორმალურად წარმართვასა და მოვალეობათა შესრულების, სასწავლო პროცესის დისციპლინის დაცვაზე.
4. აკონტროლებს სადამრიგებლო კლასის საგაკვეთილო პროცესის

- მიმდინარეობას და ყოველდღიურ ინფორმაციას აწვდის სასწავლო პროცესის მენეჯერის მეშვეობით.
5. აჯამებს სადამრიგებლო კლასის სემესტრულ და წლიურ შედეგებს და დასამტკიცებლად წარუდგენს სკოლის დირექციას.
  6. საგნის მასწავლებელთან და სპეციალურ მასწავლებელთან ერთად გეგმავს სსსმ მოსწავლეთა ჩართვას ზოგადსაგანმანათლებლო პროცესში.
  7. ორგანიზებას უწევს სადამრიგებლო კლასის ექსკურსიებს და მათ ჩართვას სკოლის ღონისძიებებში, კონფერენციებში, ოლიმპიადებსა და წარმომადგენლობით პრეზენტაციებში.
  8. აცნობს მშობელს შვილის ყოფაქცევის და აკადემიური მოსწრების შესახებ ინფორმაცია მინიმუმ თვეშიერთხელ მაინც.
  9. მშობელი ინფორმაციის გაცნობას ხელმოწერით აფიქსირებს.
  10. ყოველდღიურად ამოწმებს სადამრიგებლო კლასის მოსწავლეების დასწრების აღრიცხვას.
  11. მოსწავლის მიერ არასაკატიო მიზეზით გაცდენის თაობაზე შეტყობინებას აწვდის სასწავლო პროცესის მენეჯერის.
  12. ადგენს სასწავლო სადამრიგებლო გეგმებს.
  13. განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევს და ზრუნავს სწავლების ხარისხის ამაღლებაზე.
  14. სასწავლო წლის დასრულებისას სადამრიგებლო კლასის თითოეულ მოსწავლეზე ინდივიდუალურად, დროულად აკეთებს ნიშნების, დასწრების და ქცევის ანალიზს.
  15. დაუშვებელია, ერთი მოსწავლის ყოფაქცევისა და აკადემიური მოსწრების შესახებ ინფორმაცია განაცხადოს სხვა მშობელთან, მოსწავლესთან ან გარეშე პირებთან. ვალდებულია დაიცვას პიროვნების შესახებ კონფიდენციალურობა.
  16. პერიოდულად იღებს ინფორმაციას საგნის მასწავლებლებისაგან მოსწავლეთა აკადემიური მოსწრების, დისციპლინის და სხვა საკითხების შესახებ.
  17. საქმიანობას წარმართავს ისე, რომ ყველა რესურსი გამართული და გამოყენებული იყოს ბავშვების კეთილდღეობისთვის.
  18. გაუფრთხილდება დაიცვას სადამრიგებლო კლასში არსებულ ქონებას. უზრუნველყოფს მოსწავლეთა მიერ და მათი მშობლების ჩართულობით/მონაწილეობით კლასის სანიმუშო სისუფთავეს.
  19. ატარებს სადამრიგებლო საათს 1-7 კლასებში კვირაში მინიმუმ

ერთხელ, ხოლო 8-12 კლასებში თვეში მინიმუმ ერთხელ;

20. უზრუნველყოფს სადამრიგებლო კლასის მოსწავლის სხვა სკოლაში გადასვლის შემთხვევაში, მისი მიმღები სკოლისათვის მოსწავლის აკადემიური მოსწრებისა და გაკვეთილებზე დასწრების შესახებ ინფორმაციის მიწოდებას;
21. სასწავლო წლის დასაწყისშივე მოსწავლის და მისი მშობლის აწვდის ინფორმაციას მოსწავლის მიერ გაკვეთილების გაცდენის შემთხვევაში მოსალოდნელი სავარაუდო შედეგის შესახებ;
22. თუ მოსწავლე სკოლას აცდენს, დამრიგებელი ვალდებულია, დაუყოვნებლივ გაიგოს გაცდენის მიზეზი.
23. დამრიგებელი პერიოდულად უნდა ეკითხებოდეს საგნის მასწავლებლებს სადამრიგებლო კლასის მოსწავლეების აკადემიური მოსწრების, პიროვნული პრობლემებისა თუ ზოგადი წარმატებების შესახებ. სასწავლო წლის დასრულებისას მან უნდა გააკეთოს სადამრიგებლო კლასის თითოეული მოსწავლის აკადემიური მოსწრების, გაკვეთილებზე დასწრებისა და ქცევის ანალიზი, რის საფუძველზეც დაწერს თითოეული მოსწავლის მოკლე დახასიათებას, სადაც აღწერს:
  - მოსწავლის ძლიერ მხარეებს, მის წარმატებებს როგორც აკადემიური, ისე სოციალური ურთიერთობების თვალსაზრისით, მონაწილეობას წრეებში, სპორტულ შეჯიბრებებსა თუ სხვა სახის ღონისძიებებში.
  - მოსწავლის აკადემიური, ფიზიკური, ემოციური და სოციალური განვითარებისათვის მნიშვნელოვან საკითხებს, რომელთა გათვალისწინებაც სასარგებლო იქნებოდა მოსწავლისათვის.
  - იმ შემთხვევაში, თუ მოსწავლის საშუალო წლიური ნიშანი 5-ზე დაბალია, დამრიგებელი ვალდებულია, გააფრთხილოს მშობელი და მოსწავლე იმის შესახებ, რომ აუცილებელია მნიშვნელოვანი პროგრესი მომდევნო სასწავლო წლებში (თუ ეს არ არის საფეხურის ბოლო კლასი), რათა მოსწავლემ შეძლოს საფეხურის დაძლევა.
  - დამრიგებელი ვალდებულია შეხვდეს დაინტერესებულ მშობელს და მიაწოდოს ინფორმაცია მისი შვილის აკადემიური მოსწრების, ქცევისა და გაცდენების შესახებ

9.5. დამრიგებლის მუშაობის პრინციპები

დამრიგებლის სააღმზრდელო მუშაობა შემდეგ პრინციპებს უნდა ემყარებოდეს:

1. აღზრდის მთლიანობა - სააღმზრდელო მუშაობა მიმართული უნდა იყოს პიროვნების ფიზიკური, ფსიქიკური, სოციალური და სულიერი განვითარებისაკენ. სააღმზრდელო მუშაობის მთავარი პრინციპი ფიზიკურად და ფსიქიკურად ჯანსაღი მოქალაქის აღზრდაა;
2. შემოქმედი, აქტიური პიროვნების აღზრდა - ყველა ბავშვი უნიკალურია. ისინი დაჯილდოებულნი არიან განსხვავებული ნიჭითა და შესაძლებლობებით. შესაბამისად, დამრიგებლის ფუნქციაა მოსწავლის შინაგანი ძალების აქტივაცია და მათი ნიჭისა და შესაძლებლობების გამოვლენისათვის სათანადო პირობების შექმნა;
3. მოსწავლეთა ჩართულობა - ეს პრინციპი ხელს უწყობს მოსწავლეებში პასუხისმგებლობისა და ვალდებულების გრძობის განვითარებას. დამრიგებელმა მოსწავლეთა ჩართულობის ხელშესაწყობად საშუალება უნდა მისცეს მათ მონაწილეობა მიიღონ აქტივობების (ზეიმები, ლაშქრობები, ექსკურსიები და სხვ.) დაგეგმვასა და ამ დროს წამოჭრილი პრობლემების მოგვარებაში. დამრიგებელმა მაქსიმალურად უნდა გაითვალისწინოს მოსწავლეთა ინტერესები. ამგვარი ჩართულობა მოსწავლეებს გამოუმუშავებს ისეთ უნარ-ჩვევებს, რომლებიც დაეხმარება მათ დამოუკიდებლად მოაგვარონ ცხოვრებაში წამოჭრილი სირთულეები და ხელს შეუწყობს თავისუფალი პიროვნების ფორმირებას;
4. თანამშრომლობის პრინციპი - დამრიგებლის ურთიერთობა მოსწავლეებთან უნდა ემყარებოდეს თანამშრომლობას, ურთიერთპატივისცემასა და ურთიერთნდობას. დამრიგებლის მუშაობის მიზანი უნდა იყოს კლასში თანამშრომლობითი გარემოს შექმნა.
5. კლასთან დამრიგებლის მუშაობა, სასურველია, შემდეგი ფორმით მიმდინარეობდეს: მოსწავლეებთან საუბრები; კონკრეტულ საკითხთან დაკავშირებით დისკუსიების, ვიქტორინების, ზეიმების, ექსკურსიებისა და ლაშქრობების ორგანიზება; მოსწავლეთა საჭიროებებიდან გამომდინარე, ცნობილ ადამიანებთან და სხვადასხვა სპეციალისტებთან თუ ორგანიზაციის წარმომადგენლებთან შეხვედრების მოწყობა.

6. დამრიგებლებმა კლასის საჭიროებებიდან გამომდინარე უნდა დაგეგმოს შეხვედრები და ღონისძიებები. შესაძლებელია, ამ შეხვედრებს ჰქონდეს სისტემატური ხასიათი. დამრიგებელი უნდა თანამშრომლობდეს მოსწავლეთა მშობლებთან, საგნის პედაგოგებთან, ხელს უწყობდეს სხვადასხვა კულტურულ და საგანმანათლებლო დაწესებულებებთან (მაგ.: ბიბლიოთეკებთან, მუზეუმებთან და სხვ.) ურთიერთობის დამყარებას.

9.6. სადამრიგებლო საათის პროგრამის განხორციელება

სადამრიგებლო საათის მიზანია, მოსწავლის კრიტიკული, ანალიტიკური და შემოქმედებითი აზროვნების განვითარება.

სადამრიგებლო საათის ფარგლებში დამრიგებელმა ასაკის შესაბამისად უნდა იმუშაოს შემდეგ მიმართულებებზე.

სადამრიგებლო საათი ხელს უწყობს მოსწავლეების სოციალურ-პიროვნულ განვითარებას, აყალიბებს ნდობისა და პატივისცემის ატმოსფეროს, რაც წარმოადგენს მოსწავლეებსა და მასწავლებელ-დამრიგებელს შორის პოზიტიური ურთიერთობების საფუძველს.

სადამრიგებლო სასაუბრო თემები მოქცეულია შემდეგ ექვს მიმართულებაში:

1. პიროვნული და მორალური განვითარება;
2. გარემოსდაცვითი კულტურის განვითარება;
3. ცხოვრების ჯანსაღი წესის პოპულარიზაცია;
4. უსაფრთხოება და ძალადობისგან თავისუფალი სკოლის პოპულარიზაცია;
5. მოქალაქეობრივ-პატრიოტული ცნობიერების ამაღლება;
6. თვალსაწიერის გაფართოება - ხელოვნების, ლიტერატურის, ტექნოლოგიური და სამეცნიერო მიღწევების მნიშვნელობა;
7. სადამრიგებლო საუბრები შესაძლოა შედგეს როგორც კლასში/სკოლაში, ისე სკოლის გარეთაც, მაგ. ექსკურსიაზე ან მუზეუმის დათვალიერებისას.

9.7. სადამრიგებლო საათის სპეციფიკა დაწყებით კლასებში

პირველკლასელებთან შეხვედრა (35-40 წუთი) მრავალფეროვანი დავალებებით, სადისკუსიო თემებით და თამაშებით უნდა იყოს დაგეგმილი. მათი ჩატარება რეკომენდებულია კვირის ბოლოს, რათა მოხდეს განვლილი სასწავლო კვირის შეფასება და შეჯამება. მხოლოდ ერთი სახის აქტივობისაგან შემდგარი შეხვედრა სასურველია, 10-15 წუთი გაგრძელდეს (მაგალითად, საუბარი მოსწავლეებთან ან მხოლოდ დიდაქტიკური ზღაპრის მოსმენა და გარჩევა. პირველ კლასელებს ყურადღების აქტიურად მართვა სწორედ 10-15 წუთის განმავლობაში შეუძლიათ). ზემოთ ჩამოთვლილი მიმართულებების ფარგლებში დაწყებით კლასებში (I-IV კლასები) არანაკლებ კვირაში ერთხელ დამრიგებელმა უნდა ჩაატაროს კითხვის საათი, რომელიც ორიენტირებული იქნება წიგნიერების კომპეტენციის გაძლიერებაზე შემდეგი მეთოდებით:

1. კითხვის ტექნიკის გაძლიერებით;
2. წაკითხულის განხილვა-გააზრებით;
3. ანალიზის უნარის განვითარებით;
4. მსჯელობის უნარის განვითარებით;
5. პრეზენტაციის უნარის განვითარებით;
6. შემოქმედებითი უნარების განვითარებით.

9.8. მისაღწევი შედეგები

წინამდებარე სადამსწავლებლო პროგრამა ხორციელდება 2022 - 2023 სასწავლო წლის განმავლობაში. სემესტრების და სასწავლო წლის დასრულების შედეგების შესაბამისად, მიღწეული უნდა იქნეს სკოლის მაღალი აკადემიური მოსწრება და სანიმუშო სასწავლო დისციპლინა.

6 დასკვნითი დებულება

1. სადამრიგებლო პროგრამა ამოქმედდეს მისი დამტკიცების დღიდან.
2. საკითხები, რომელიც არ არის განსაზღვრული ამ სადამრიგებლო პროგრამით, კანონით, სკოლის შინაგანაწესით და ეროვნული სასწავლო გეგმის მე-19 მუხლით რეგულირდება.

10. მოსწავლეთა სასკოლო ექსკურსიები

10.1. სასწავლო ექსკურსიები და მათი როლი

ექსკურსია არაფორმალური განათლების განსაკუთრებულ ფორმას წარმოადგენს, სწორად ორგანიზებული ექსკურსია შეიძლება გავხადოთ სწავლების ხარისხის გაუმჯობესების საუკეთესო წყაროდ.

სიტყვა „ექსკურსია“ ლათინური წარმოშობისაა და გასვლას, გასეირნებას, რომელიმე კონკრეტული ადგილის დათვალიერებას ნიშნავს. სასწავლო ექსკურსია კი მის შესწავლას ან შესწავლილის თვალნათლივ მონახულებას.

„ექსკურსია“ ასევე განიმარტება, როგორც კოლექტიური დათვალიერება რისამე; გამგზავრება, გასეირნება სასწავლო, სამეცნიერო, სპორტული ან გართობის მიზნით. ექსკურსიის უმთავრესი ელემენტებია ჩვენება და თხრობა, მაგრამ ობიექტების ყოველგვარი დათვალიერება არ შეიძლება იყოს ექსკურსია. ექსკურსია ეწოდება კვალიფიციური ხელმძღვანელის, ექსკურსიამძღოლის, მიერ წინასწარ მოფიქრებული გეგმის მიხედვით, გარკვეული თანამიმდევრობითა და შინაარსით, საექსკურსიო ობიექტების ისეთ დათვალიერებას, რასაც თან ახლავს რომელიმე თემის ახსნა.

ექსკურსია არის ფორმა საზოგადოებრივ-საგანმანათლებლო საქმიანობისა, რომლის დროსაც ადამიანთა ჯგუფი (ექსკურსანტები) გათვითცნობიერების მიზნით პირის (ექსკურსიამძღოლის) ხელმძღვანელობით სწავლობს საგანს ან მოვლენას მისი ბუნებრივი მოცემულობის პირობებში, მიდისრა ადგილზე მის დასათვალიერებლად.

ეს განსხვავებები განპირობებულია იმ ამოცანების ცვალებადობით, რომლებსაც ესა თუ ის საზოგადოება უყენებს ექსკურსიას.

ექსკურსიები თავისი ამოცანებით და მონაწილეებზე ზემოქმედებით წარმოადგენს პედაგოგიურ პროცესს. როგორც ყველა პედაგოგიურ პროცესში, ექსკურსიაშიც მონაწილეობს ორი მხარე: მასწავლებელი (ექსკურსიამძღოლი), რომელიც ასწავლის და ექსკურსანტები, რომლებიც სწავლობენ. მასწავლებელი-ექსკურსიამძღოლი გადასცემს ცოდნას განსაზღვრულ თემაზე, ექსკურსანტები კი ამცოდნას ითვისებენ. ამ ორი მხარის ურთიერთქმედება არის პედაგოგიური

პროცესის საფუძველი. ჩატარების ფორმის მიხედვით ექსკურსია შეიძლება იყოს:

- მასობრივი (მისი მონაწილეები გადაადგილდებიან რამდენიმე ავტობუსით);
- ექსკურსია-გასეირნება (აერთიანებს შემეცნების და დასვენების ელემენტებს, ტარდება ტყეში, პარკში, ზღვაზე დაა. შ.);
- ექსკურსია-ლექცია (თხრობა ჭარბობს ჩვენებას);
- ექსკურსია-კონცერტი (ემღვნება მუსიკალურ თემას);
- ექსკურსია-სპექტაკლი (ლიტერატურულ-მხატვრული ექსკურსიის ფორმა, მომზადებული მხატვრული ლიტერატურის კონკრეტული ნაწარმოების საფუძველზე) და სხვა.

სასწავლო ექსკურსია განიხილება სასწავლო-სააღმზრდელო პროცესის უკეთ წარმართვის ფორმად, რომლის საშუალებითაც მოსწავლე აკვირდება სხვადასხვა საგანს და მოვლენას, რის შედეგად იძენს ახალ ცოდნას. სასწავლო ექსკურსიების ჩატარება ისეთ ადგილებში, როგორებიცაა: მუზეუმი, ისტორიული ძეგლი, წარმოება, ბუნების რაიმე განსაკუთრებული ადგილი და სხვა, ყოველთვის ასრულებენ ისეთ დიდაქტიკურ ფუნქციებს, რომელთა მეშვეობითაც მასწავლებელს შეუძლია საგანგებო კორექტივი შეიტანოს თავის მუშაობაში. ასეთი ექსკურსიები საჭირო დოზირებით და დანიშნულებით შეტანილია სასწავლო პროგრამებში, როგორც სწავლების სისტემის გარკვეული და სავალდებულო ნაწილი. სასწავლო ექსკურსიები თავისი დანიშნულებითა და შინაარსით პირობითად შეიძლება დაიყოს რამდენიმე სახეობად, კერძოდ: საბუნებისმეტყველო, საწარმოო, ისტორიულ-ლიტერატურული, სამხარეთმცოდნეო და ზოგადი. სასწავლო ექსკურსიების კლასიფიკაციას საფუძვლად ისიც უდევს, თუ რა დიდაქტიკური მიზნის გადაწყვეტას ემსახურება მისი ჩატარება: ახალი მასალის გაცნობას თუ უკვე შესწავლილის განმტკიცებას. ორივე შემთხვევაში მასწავლებელი ისახავს და წყვეტს კონკრეტულ ამოცანას, რომლის გადაჭრისას გათვალისწინებული უნდა იყოს მოსწავლეთა ასაკი და ინდივიდუალური თავისებურებები.

მასწავლებლის, როგორც ექსკურსიამძღოლის, პედაგოგიურ საქმიანობაში განასხვავებენ შემდეგ ეტაპებს:

1. მასწავლებლის და ჯგუფის მომზადება ექსკურსიისათვის;
2. თვით ექსკურსიის ჩატარება;
3. ექსკურსიის შემდგომი სამუშაო, რომელიც განამტკიცებს საექსკურსიო მასალას.

სასწავლო ექსკურსიის ჩატარების წარმატება დამოკიდებულია მისი წინასამზადისის სწორგააზრებაზე, საექსკურსიო ადგილის შერჩევასა და დაგეგმვაზე, თვით მასწავლებლის კომპეტენტურობაზე, იქ დამხვდურთა მომზადებაზე და სხვა ცნობილი თუ მოულოდნელი ვითარების სწორ მართვაზე. არა ნაკლებ მნიშვნელოვანია მოსწავლეთა სურვილისა და განწყობის გათვალისწინება, სასწავლო ექსკურსიის ჩატარება და შედეგების შეჯამება. სამივე დასახელებული ეტაპი განაპირობებს ურთიერთ წარმატებას. თუ ექსკურსიას წორად მომზადდა და ჩატარდა, მაშინ წარმატებაც მისი შედეგების შეჯამების დროს იჩენს თავს. თვით შეჯამება შეიძლება ჩატარდეს წერიითი სამუშაოს შესრულებით, გამოფენის მოწყობით, დისკუსიით, კონფერენციით და სხვა. ექსკურსიების ჩატარებას სკოლაში აქვს უდიდესი მნიშვნელობა მოსწავლეთა განათლებისა და მსოფლმხედველობის ფორმირებისათვის.

10.2. სასწავლო ექსკურსიის მნიშვნელობა

მოსწავლე სწავლობს როგორც ფორმალურ, ისე არაფორმალურ გარემოში.

ასეთ ღონისძიებებზე მოსწავლეებს სოციალური და საკუთარი თავის მართვის უნარ-ჩვევებიც უვითარდებათ. ვიზიტების დროს ისინი არა მხოლოდ სწავლობენ, არამედ ისვენებენ კიდევ, თანაც ამას ორგანიზებული, კოლექტიური ფორმა აქვს.

სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტი წინასწარ უნდა დაიგეგმოს. მხოლოდ ამ შემთხვევაში იქნება ის საინტერესო და საგანმანათლებლო ღირებულების მატარებელი. გასვლითი ღონისძიებები მოსწავლეებს დიდ საგანმანათლებლო გამოცდილებას სძენს. რაოდენ აქტიური, მოსწავლეზე ორიენტირებული, მრავალფეროვანი გარემოც უნდა იყოს საკლასო ოთახში, ფორმალურ გარემოში შეძენილი ცოდნა და აქ განვითარებული უნარები მაინც არ არის საკმარისი, მაინც ლიმიტირებულია. ბუნებრივი ძეგლისა თუ მუზეუმის მონახულებამ მოსწავლეს ბიოლოგიასა და მცენარეული საფართომდიდარ (ან თუნდაც ღარიბ) ობიექტებზე, შეიძლება უფრო მეტი ცოდნა შესძინოს, ვიდრე მთელი წლის განმავლობაში გავლილმა სახელმძღვანელომ. იგივე შეიძლება ითქვას ისტორიასა და ისტორიულ ობიექტებზე, სახვით და გამოყენებით ხელოვნებასა და გამოფენებზე, ქიმიასა და საწარმოზე, ქართულ ენასა და ლიტერატურასა და მწერალთა სახლ-მუზეუმებზე.

სასკოლო ექსკურსიებს უმნიშვნელოვანესი როლი აქვს სკოლის კლასგარეშე განათლებისას. სასკოლო ექსკურსიებზე მოსწავლეებს არამარტო ნასწავლის

შესახებ ბუნებრივ გარემოში განცდის შესაძლებლობა აქვთ, არამედ აქ მათ მნიშვნელოვანი სოციალური და თვითმართვის ჩვევებიც უვითარდებათ. მნიშვნელოვანია, რომ ექსკურსია წინასწარ იყოს დაგეგმილი. მხოლოდ ამ შემთხვევაში ექნება მას მაქსიმალური ეფექტი, ამ დროს იქნება იგი ზედმიწევნით საინტერესო და საგანმანათლებლო ღირებულების მატარებელი. სასკოლო ექსკურსიების დროს მოზარდები, გარდა იმისა, რომ კულტურის საინტერესო ძეგლებს ათვალიერებენ, უკეთაც ეცნობიან ერთმანეთს, რაც მათ შემდგომ ურთიერთობაზე დადებითად მოქმედებს. შესაბამისად მართებულია ექსკურსია ჩატარდეს:

1. სასწავლო წლის დასაწყისში. ამ შემთხვევაში ის ხელს უწყობს მოსწავლეთა და მასწავლებელთა დაახლოებას, აღვივებს ინტერესს ამა თუ იმ საკითხის მიმართ, ზრდის სწავლის მოტივაციას;
2. სასწავლო წლის დასასრულს, როდესაც მოსწავლეებს უკვე აქვთ სათანადო ცოდნა დაუნარ-ჩვევები და შეუძლიათ, რეალურ გარემოში დააკვირდნენ ბუნებას, ისტორიულ ძეგლებსა თუ გარკვეულსამუშაო გარემოს;
3. წლის განმავლობაში, საგნის სპეციფიკიდან და სასწავლო პროცესის საჭიროებიდან გამომდინარე.

პირველ ორ შემთხვევაში ექსკურსიას ნაკლებად აქვს აკადემიური დატვირთვა და უფრო გასართობ ხასიათს ატარებს, ხოლო მესამე საგანმანათლებლო ხასიათისაა. ამ დროს მოსწავლეებს საშუალება ეძლევათ, რეალურ გარემოში დააკვირდნენ ვითარებას და გაეცნონ ამა თუ იმ საკითხთან დაკავშირებულ თავისებურებებს. სწორედ ამგვარ ექსკურსიებს შეიძლება ეწოდოს სასწავლო-შემოქმედებითი ვიზიტები. ეს ვიზიტები მასწავლებელმა სასწავლო გეგმას უნდა დაუკავშიროს და საგანმანათლებლო დატვირთვა მიანიჭოს. სასწავლო-შემეცნებით ვიზიტს საილუსტრაციო ფუნქცია აქვს. აქ ნანახი და მოსმენილი მოსწავლეებს უკეთ ამახსოვრდებათ, ვიდრე მხოლოდ მოყოლილი ან ფორმალურ გარემოში შესწავლილი მასალა.

10.3. საექსკურსიო სასწავლო გეგმის სტრუქტურა

საექსკურსიო სასწავლო გეგმა უნდა დაეყრდნოს ეროვნულ სასწავლო გეგმას. სასწავლო გეგმა მოიცავს სამ ძირითად ნაწილს ა) ექსკურსიის დაგეგმვა, ბ) საექსკურსიო მარშრუტებსა და გ) საექსკურსიო აქტივობები. საექსკურსიო აქტივობები იმდენად ზოგადია, რომ მათი გამოყენება რამდენიმე მიმართულებით შეიძლება. ასევე აბსოლუტურად დასაშვებია, ამ აქტივობების ნებისმიერი სახით კომბინირება და თითოეულ ექსკურსიაზე რამდენიმეს გამოყენება. უნდა გვახსოვდეს ისიც, რომ ჯობია ერთი აქტივობა გავაკეთოთ ისე,

რომ მოსწავლეებს საკმარისი დრო ჰქონდეთ დაფიქრებისა და სამუშაოს შესრულებისათვის. უნდა გვახსოვდეს ისიც, რომ მოსწავლეებს ექსკურსიაზე უნდა დავუტოვოთ დრო, ერთმანეთთან ურთიერთობისთვის, გარემოს დამოუკიდებლად შეცნობისთვის და სხვა.

სასურველია, ექსკურსია მასწავლებლებისა და მოსწავლეების აქტიური თანამშრომლობით დაიგეგმოს და ყველა აქტივობა წინასწარ, ექსკურსიამდე მომზადდეს. რაც შეუწყობს მათში დაგეგმვის უნარებისა და ბუნებისმეტყველებისა და გეოგრაფიის ფარგლებში ნასწავლი ცოდნის პრაქტიკული გამოყენების ჩვევების განვითარებას. მასწავლებელმა უნდა აუხსნას მოსწავლეებს, სად იქნება ექსკურსია და რა აქტივობაა დაგეგმილი, გააფრთხილოს იმ მასალების შესახებ, რომლებიც მათშესაძლოა ექსკურსიაზე, ექსკურსიის წინ ან შემდეგ დასჭირდეთ.

სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის დროს აქტივობები ხშირად რამდენიმე საგნის სასწავლო გეგმის ინტეგრირებას ახდენს (მაგ., ქართულის, ისტორიის, გეოგრაფიის, ბუნებისმეტყველების, ფიზიკულტურის, ხელოვნების). ამდენად, ასეთ აქტივობათა დაგეგმვისას სხვადასხვა საგნის მასწავლებელთა ერთობლივი და შეთანხმებული მუშაობა შესაძლოა უფრო მეტად ეფექტური იყოს. როდესაც ერთი ვიზიტი იგეგმება რაიმე ობიექტზე, მაგალითად, საწარმოში, შეიძლება მისი განხილვა სხვადასხვა საგნის პერსპექტივიდან. ამ დროს მასწავლებლებმა შეიძლება მოსწავლეებთან ერთად განახორციელონ ერთობლივი დიდი კვლევითი პროექტი, შეისწავლონ საწარმოს ისტორია, განვითარება, გეოგრაფია, საიდან მარაგდება იგი რესურსებით, სად გააქვს პროდუქცია, როგორი ტექნოლოგიები გამოიყენება დარა პროცესები მიმდინარეობს აქ.

ამგვარი ინტეგრირების ღირსება ის არის, რომ ობიექტის შესწავლა ხდება მრავალმხრივი პერსპექტივით და შეძენილი ცოდნა უფრო კომპლექსურია. იმავდროულად, თანხებიც იზოგება, რადგან თითოეული საგნის ფარგლებში არ იგეგმება ცალ-ცალკე გასვლა. გარდა ამისა, ასეთი გასვლები ხელს უწყობს მასწავლებლებს შორის მჭიდრო თანამშრომლობას და, რაც არანაკლებ მნიშვნელოვანია, პასუხისმგებლობის გადანაწილებას.

სკოლის გარეთ სწავლებას შესაძლოა გარკვეული პრობლემები ახლდეს თან, ამიტომ აუცილებელია სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის დეტალური დაგეგმვა, რათა გაუგებრობები თავიდან ავიცილოთ.

მასწავლებელმა უნდა გაითვალისწინოს და დაგეგმოს: სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის მიზანი, სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის ზუსტი დრო,

მოსწავლეების რაოდენობა.

მოსწავლეები შეიძლება აქტიურად ჩაებან ვიზიტის დაგეგმვაში, როგორც ადგილის, ისე სატრანსპორტო საშუალების, გასვლისა და ჩამოსვლის დროის, საკვების შერჩევისას; მათ შეიძლება დაევალოთ ამინდის გრძელვადიანი პროგნოზის გაცნობა ჯერ სავარაუდო, შემდეგ კი ზუსტი თარიღის დასაგეგმავად. ექსკურსიის მიმართულების დადგენის და შესაძლო ხარჯების დათვლის გარდა მნიშვნელოვანია დროის დაგეგმვა. მოსწავლეებმა უნდა ჩამოაყალიბონ ექსკურსიის განრიგი. მანძილის და ავტობუსის საშუალო სიჩქარის გამოყენებით ისინი გამოთვლიან დროს, რომელსაც ისინი გზაში გაატარებენ. თუ გასვლის დროსა და დაბრუნების სასურველ დროებს განუსაზღვრავს, მასწავლებელს აქვს საშუალება მოსწავლეები ავარჯიშოს დროითი გეგმის შედგენაზე. უკან დასაბრუნებლად საჭირო დროის გათვლისას მოსწავლეებმა უნდა გაითვალისწინონ მოგზაურობის დროების ხვადასხვა პუნქტებს შორის.

დაგეგმვის პროცესში მოსწავლეთა ჩართულობა ზრდის მათ მოტივაციასა და თვითრწმენას. სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის დროს ჯგუფში მოსწავლეთა რაოდენობა კლასის იდიდეზეა დამოკიდებული. სასურველია, 5-6 ბავშვს ერთი უფროსი ახლდეს (პედაგოგი, სკოლის ადმინისტრაციის თანამშრომელი ან მშობელი). მასწავლებელმა უნდა გაითვალისწინოს ისიც, რომ მუზეუმში არსებობს გარკვეული შეზღუდვები - შესაძლოა, ყველა მოსწავლე ერთად არ შეუძვან. ამან შეფერხებები რომ არ გამოიწვიოს, საჭიროა ინფორმაციის წინასწარ მოძიება.

მასწავლებელმა წინასწარ უნდა მიაწოდოს მოსწავლეებს ინფორმაცია სასწავლო-შემეცნებითი ვიზიტის გეგმის შესახებ - რა უნდა ნახონ, რას უნდა მიაქციონ განსაკუთრებული ყურადღება და ა.შ. ვიზიტის დროს მან უნდა წააქეზოს მოსწავლეები კითხვების დასასმელად. შესაძლოა, საჭირო იყოს ჩანიშვნების გაკეთებაც.

თუ ექსკურსია სასწავლო მიზანს ემსახურება, მაშინ: სასწავლო ექსკურსიამდე მასწავლებელი აცნობს მოსწავლეებს მის მიმართულებას, მიზანს, აგრეთვე იმას, რა სასწავლო თემატიკას ეხმიანება ღონისძიება.

მასწავლებელმა წინასწარ უნდა განსაზღვროს ვიზიტის დროს ჩასატარებელი აქტივობები. თუ ის ჩანახატების, ჩანაწერების გაკეთებას ითვალისწინებს, წინასწარ გააფრთხილეთ მოსწავლეები, რანივთები წამოიღონ თან. შესაძლოა, ეს იყოს დაკვირვების ანკეტაც, რომელიც წინასწარ დგება. მოსწავლეებმა უნდა იცოდნენ, რომ საჭიროა, არაფორმალურ გარემოში ყური დაუგდონ და მისდიონ

მასწავლებლის ინსტრუქციებს, გამოიჩინონ პასუხისმგებლობა და დაიცვან უსაფრთხოების ზომები (განსაკუთრებით მაშინ, თუ ვიზიტის დროს კონტაქტი ექნებათ ცხოველებთან).

სასწავლო ექსკურსიის დროს მასწავლებელი უნდა ეცადოს, აქტივობები მრავალფეროვანი დასახალისო იყოს, რათა ადვილად შეძლოს კლასის მართვა. უმჯობესია, აქტივობებს ჯგუფური ხასიათი ჰქონდეს, თუმცა შეჯიბრების ელემენტიც იყოს გათვალისწინებული, მაგალითად, მან, ვინც მეტად გამოიჩინს თავს, ჯილდო მიიღოს. დრომ, რომელსაც მოსწავლეები გზაში ატარებენ, ფუჭად არ უნდა ჩაიაროს. ურიგო არ იქნება, თუ მოკლე დავალებებს მათ ამ დროსაც მივცემთ. მაგალითად, დროის აღრიცხვას, მიდამოზე დაკვირვებას (ბუნება, დასახლების ტიპი, მანქანების ინტენსივობა გზაზე...). შეიძლება, ეს დრო გამოვიყენოთ ჩასატარებელი აქტივობების თაობაზე ინსტრუქციების მისაცემად, კლასის ჯგუფებად დასაყოფად. მოსწავლეები აკვირდებიან და შეისწავლიან გარემოს. მათ თან უნდა ჰქონდეთ რვეულები/ბლოკნოტები/ფურცლები, სადაც საკუთარ დაკვირვებებს აღწერენ. დაკვირვების შემდეგ მასწავლებელი მოსწავლეებს შეკრებს და გამართავს მსჯელობას მათ მიერ გამოვლენილი საკითხების შესახებ, რის შემდეგაც მოსწავლეები ჩანიშნულ თეზისებს ახალ ინფორმაციას დაამატებენ.

სასწავლო ექსკურსიის შემდეგ

ვიზიტის შემდეგ მოსწავლეებს ევალებათ პროექტის დასრულება, რაც საუკეთესო საშუალებაა დამოუკიდებელი კვლევისთვის. პროექტს მოსწავლეები გარკვეული ხნის (მაგალითად, ერთი კვირის) განმავლობაში ამუშავებენ და შემდეგ აუდიტორიას წარუდგენენ.

ექსკურსიის დაგეგმვის აუცილებელი პროცედურები სკოლას დაევალა გადამყვანი კომპანიისგან/ფიზიკური პირისგან

მოითხოვოს მძღოლის კვალიფიკაციისა და ავტომანქანის ტექნიკური გამართულობის დამადასტურებელი დოკუმენტები. სკოლის დირექცია

დაგეგმილი ექსკურსიის თარიღის, ლოკაციის, აქტივობების,

მონაწილეთა რაოდენობის და სრულწლოვანი პირების შესახებ სრულად უნდა იყოს ინფორმირებული.

10.4. ექსკურსიის ორგანიზატორისა და ხელმძღვანელის მოვალეობები

1. ექსკურსიის ორგანიზატორი/ხელმძღვანელი პასუხისმგებელია მგზავრობის პროცესში და ექსკურსიის ლოკაციაზე მოსწავლეთა უსაფრთხოებაზე, რისთვისაც იგი გამოითხოვს და სკოლის დირექტორს/დირექტორის

მოვალეობის შემსრულებელს მიმართავს ექსკურსიამდე არანაკლებ 10 დღით ადრე ერთიანი ელექტრონული საქმისწარმოების (eflow) გამოყენებით და დანართების სახით წარუდგენს: ტრანსპორტის გამართულობის დამადასტურებელ დოკუმენტს, მძღოლის პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტისა და შესაბამისი კატეგორიის ავტომანქანის მართვის უფლების დამადასტურებელი მოწმობის ასლს, ინფორმაციას ექსკურსიის მიზნების, დაგეგმილი აქტივობების, მონაწილე პირების (მათ შორის, მცირეწლოვნების), პასუხისმგებელი პირების, ექსკურსიის თარიღისა და ლოკაციის შესახებ.

2. სკოლის დირექტორი/დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელი განიხილავს წარდგენილ ინფორმაციას/დოკუმენტებს და იღებს გადაწყვეტილებას ექსკურსიის განხორციელების შესახებ გონივრულ ვადაში.

3. ექსკურსიის ორგანიზატორი ვალდებულია მოსწავლეს, მის წარმომადგენელს და ექსკურსიაში მონაწილე სხვა პირებს მიაწოდოს სრულყოფილი ინფორმაცია ექსკურსიის თარიღის, ლოკაციის, დაგეგმილ ღონისძიებათა მიზნების, აქტივობების და მონაწილე და პასუხისმგებელი პირების შესახებ.

4. ექსკურსიის ორგანიზატორს უნდა ჰქონდეს მოსწავლის მშობლის წერილობითი თანხმობა ექსკურსიაში მოსწავლის მონაწილეობის შესახებ, თუ მოსწავლის წარმომადგენელი არ ახლავს მას ექსკურსიაზე.

5. ექსკურსიაში მონაწილე სრულწლოვან პირთა შორის უნდა იყოს სულ მცირე ერთი ქმედუნარიანი პირი, რომელსაც აქვს პირველადი სამედიცინო დახმარების აღმოჩენის უნარ-ჩვევები.

6. ექსკურსიის ხელმძღვანელს სრულყოფილად უნდა ჰქონდეს მონაწილე მოსწავლეებისა და მშობლების მონაცემები, მათ შორის, ინფორმაცია მონაწილე მოსწავლის სპეციალური საჭიროებების შესახებ.

10.5. ტრანსპორტირების წესი

1. მოსწავლეების, მშობლებისა და მასწავლებლების ექსკურსიაზე ტრანსპორტირება უნდა განხორციელდეს კანონმდებლობით დადგენილი მოთხოვნების დაცვით, ფიზიკური ან იურიდიული პირის მიერ იმ სატრანსპორტო საშუალებით, რომელსაც გავლილი აქვს ტექდათვალიერება კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

2. სატრანსპორტო საშუალებას უნდა მართავდეს შესაბამისი გამოცდილებისა და სათანადო კატეგორიის მართვის მოწმობის მქონე მძღოლი.

3. სატრანსპორტო საშუალებაში უნდა იყოს განთავსებული პირველადი სამედიცინო დახმარების ჩანთა.

4. მოსწავლეთა ტრანსპორტირებისას მათი კვების მიზნით საკვები პროდუქტების ტრანსპორტირება უნდა ხორციელდებოდეს სანიტარული პირობების დაცვით.

5. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე არასრულწლოვანთათვის ტრანსპორტირება უზრუნველყოფილი უნდა იყოს მათი საჭიროების გათვალისწინებით.

პასუხისმგებლობა

ამ წესით გათვალისწინებული მოთხოვნების დარღვევა გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საქართველოს კანონმდებლობით დადგენილი წესით.

11. შიდა სასკოლო მონიტორინგის პრინციპები

სკოლაში ადმინისტრაციის კონტროლის პროცესი მიმდინარეობს სამი მიმართულებით:

1. მონიტორინგი წარმოადგენს მონაცემთა შეგროვების პროცესს, სიტუაციის მუდმივ მეთვალყურეობას, ანალიზს და შემოწმებას.
2. შეფასება – მონიტორინგის შედეგებზე დაყრდნობით სასწავლო პროცესის ანალიზი.
3. შემოწმება – მასწავლებელთა და მოსწავლეთა მიღწევების განხილვა.

სასწავლო წლის განმავლობაში აკონტროლებს სასწავლო

პროცესში პედაგოგთა მუშაობას, მონიტორინგის შემდეგი მიმართულებებით:

- ა) მართვა-შედეგები-სასწავლო მეთოდები;
- ბ) პროფესიული პასუხისმგებლობა;

მასწავლებლების მუშაობის შემოწმება მოხდება შემდეგი მეთოდებით:

- ა) გაკვეთილის დაგეგმვის შემოწმება;
- ბ) თემატური გეგმების შემოწმება;
- გ) გაკვეთილზე დასწრება;
- დ) სემესტრული და წლიური ანგარიშები, საგნის დინამიკის მონაცემებით;

ე) ჟურნალის წარმოება.

პედაგოგის პორტფოლიო უნდა შეიცავდეს შემდეგი სახის დოკუმენტაციას:

- ა) საგნობრივი პროგრამა;
- ბ) შეფასების კრიტერიუმები კომპონენტების მიხედვით;
- გ) წლიური ანგარიში;
- დ) დაგეგმილი გაკვეთილები
- ე) წერიტი სამუშაოების ანალიზი და სავარაუდო გრაფიკი;
- ვ) ჩატარებული ღია გაკვეთილის (ლონისძიებების) მასალები (ფოტო, ვიდეო, პროექტები, სცენარები და სხვა).
- ზ) მოსწავლეთა საინტერესო ნამუშევრები.

კათედრის ხელმძღვანელებს უნდა ჰქონდეთ შემდეგი სახის დოკუმენტაცია:

- ა) წლიური სამუშაო გეგმა;
- ბ) ჩატარებული სხდომის ოქმები;
- გ) სემესტრული და წლიური ანგარიშები;
- დ) ოლიმპიადების, კონფერენციების, პროექტთა ჩატარების გეგმა და ანგარიში;
- ე) ჩატარებული ღონისძიებების მასალები

სააღმზრდელო პროცესის მონიტორინგი ხორციელდება შემდეგი სახის დოკუმენტაციის ანალიზით:

- ა) სადამრიგებლო პროგრამა;
- ბ) კლასის დამრიგებელთა სემესტრული და წლიური ანგარიში;
- გ) მოსწავლეთა დასწრების და დისციპლინის მდგომარეობა.
- დ) მოსწავლეთა იერსახისა და სასწავლო ნივთების ტარების შემოწმების მონაცემები
- ე) სხვადასხვა სახის აღმზრდელობით ღონისძიებების აღწერა
- ვ) სადამრიგებლო პორტფოლიოს წარმოება

სკოლაში მასწავლებლის მუშაობა ეყრდნობა შემდეგ სტანდარტებს:

I.მართვა

- ✓ მასწავლებელი გეგმავს გაკვეთილებს გრძელვადიანი და მოკლევადიანი მიზნებისა და ამოცანების შესაბამისად.
- ✓ მასწავლებელი ეფექტურად ანაწილებს საგაკვეთილო დროს.
- ✓ მასწავლებელი გასაგებად უხსნის მოსწავლეებს მოლოდინებს მათი საქციელის შესახებ (ანუ მოუწოდებს მათ კარგი ყოფაქცევით და

ამასთანავე აკონტროლებს არადამაკმაყოფილებელ ყოფაქცევას).

- ✓ მასწავლებელი ამყარებს კონსტრუქციულ ურთიერთობებს მოსწავლეებთან და მათ უქმნის სასიამოვნო და უსაფრთხო სასწავლო გარემოს.

II. სასწავლო მეთოდები

- ✓ მასწავლებელი მოსწავლეებს აძლევს სრულყოფილ ინფორმაციას სასწავლო მიზნების შესახებ.
- ✓ მასწავლებელი თანმიმდევრულად და ჰარმონიულად აწოდებს ახალ სასწავლო საკითხებს მოსწავლეებს.
- ✓ მასწავლებელი სასწავლო პროცესში იყენებს მოსწავლეების გამოცდილების შესაბამის საგნობრივსაკითხებს.
- ✓ მოსწავლეების მაქსიმალური ჩართულობის მიზნით მასწავლებელი სასწავლო პროცესში იყენებს კითხვა-პასუხის, ანალიზისა და სხვადასხვა მეთოდებს.
- ✓ მასწავლებელი ცდილობს სასწავლო მიზნების მიღწევას სხვადასხვა მეთოდების გამოყენების საშუალებით.
- ✓ მასწავლებლის მიერ დასახული მიმართულებები შეესაბამება სასწავლო მიზნებსა და ამოცანებს.
- ✓ სასწავლო პროცესში მასწავლებელი წარმოაჩენს სათანადო პროფესიულ უნარ-ჩვევებს.
- ✓ მასწავლებელი მუდმივად უწევს მონიტორინგს და შეფასებას მოსწავლეების მიერ სასწავლო მიზნების მიღწევის ხარისხს.
- ✓ მასწავლებელს მოსწავლეთა მიღწევების მონიტორინგისა და შეფასების საფუძველზე ცვლილებები შეაქვს სწავლების მეთოდებში.
- ✓ მასწავლებელი თითოეული მოსწავლისაგან მოითხოვს ახლად შეძენილი უნარ-ჩვევების გაღრმავებასა და პრაქტიკაში გამოყენებას მასწავლებლის უშუალო ზედამხედველობის ქვეშ.
- ✓ მასწავლებელი თითოეული მოსწავლისაგან მოითხოვს ახლად შეძენილი უნარ-ჩვევების გაღრმავებასა და პრაქტიკაში გამოყენებას მასწავლებლის უშუალო ზედამხედველობის გარეშე.
- ✓ მასწავლებელი სათანადოდ აჯამებს შესწავლილ მასალას მთლიან სასწავლო პროგრამასთან მიმართებაში.

III. შედეგები

- ✓ მასწავლებელი ყოველდღიურად შეიმუშავებს საგაკვეთილო გეგმებს

- რათა უზრუნველყოფილ იქნეს სასწავლო მიზნების მიღწევა.
- ✓ მასწავლებელს რეგულარულად აკეთებს მოსწავლეთა მიღწევებისა და შედეგების შესახებ ჩანაწერებს.
- ✓ მასწავლებელი იყენებს შეფასების სისტემას, რომელიც ეფუძნება სამართლიანობისა და ობიექტურობის პრინციპებს და წინასწარ შემუშავებულ კრიტერიუმებს.
- ✓ მოსწავლეების მიღწევები ფაქტობრივად სხვადასხვა სასწავლო პროექტების, ყოველდღიური დავალებების, ყოფა-ქცევისა და ტესტების შედეგების საფუძველზე

IV. პროფესიული პასუხისმგებლობა

- ✓ მასწავლებელი აკონტროლებს საკუთარ თავს.
- ✓ მასწავლებელი ემორჩილება სკოლის მარეგულირებელ წესებსა და პოლიტიკას.
- ✓ მასწავლებელი პატივს სცემს სკოლის ხელმძღვანელობას.
- ✓ მასწავლებელი კონსტრუქციულად თანამშრომლობს სკოლის თანამშრომლებთან.
- ✓ მასწავლებელი კონსტრუქციულად თანამშრომლობს მშობლებთან.
- ✓ მასწავლებელთან ინტენსიური ურთიერთობებისათვის, გარდა ტრადიციული მეთოდებისა (როგორცაა მშობელთა კრებები და მოსწავლეთა შეფასების დღიურები) იყენებს სხვადასხვა საშუალებებს.
- ✓ მასწავლებელი აქტიურად არის ჩართული სკოლის პოლიტიკისა და პროცედურების
- ✓ შემუშავების პროცესში, რაც გავლენას იქონიებს მასწავლებელთა საქმიანობაზე, სასწავლო გეგმებისა და მასალების, სასწავლო მეთოდებისა და სკოლისა და საზოგადოების ჩათვლით.
- ✓ იცავს ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებულ ქცევის სტანდარტებს.
- ✓ ისწრაფვის პროფესიული ზრდისა და განვითარებისაკენ.
- ✓ მასწავლებელი აქტიურად არის ჩართული კლასგარეშე ღონისძიებაში.
- ✓ მასწავლებელი საკუთარ პროფესიულ მოვალეობებს პასუხისმგებლობით და პუნქტუალურად ასრულებს.
- ✓ მასწავლებელი ენთუზიაზმით და მონდომებით ასრულებს პროფესიულ მოვალეობებს.
- ✓ მასწავლებელი მხოლოდ საპატიო მიზეზების შემთხვევებში აცდენს გაკვეთილებს.
- ✓ მასწავლებლის მონაცემები და ანგარიშები სიზუსტითა და

- პასუხისმგებლობით არის შესრულებული.
- ✓ მასწავლებელი პასუხისმგებლობით ეკიდება სკოლის შენობას, ქონებასა და აღჭურვილობას.
  - ✓ მასწავლებელი დახმარებას უწევს მოსწავლეებს კლასგარეშე ცხოვრებასა და ღონისძიებებში.
  - ✓ მასწავლებელი იცავს გაკვეთილების განრიგს.

12. გარდამავალი დებულებანი:

წინამდებარე სასკოლო-სასწავლო გეგმა შემუშავებულია სკოლის პედაგოგიური კოლექტივის, საგნობრივი კათედრებისა და დირექციის ჩართულობით და დამტკიცებულია დირექტორის მიერ. სასკოლო-სასწავლო გეგმაში ცვლილებების შეტანა ხორციელდება შესწავლილი საჭიროებებიდან გამომდინარე დირექტორის ბრძანების საფუძველზე. აქედან გამომდინარე სასკოლო-სასწავლო გეგმა მორგებულია სკოლის სპეციფიკაზე და გათვალისწინებულია მშობელთა, თემის, მოსწავლეებისა და პედაგოგების ინტერესები.

სასკოლო-სასწავლო გეგმაში გათვალისწინებულია გასული წლების გამოცდილება, დაფუძნებულია გასული წლის შედეგების ანალიზზე, გათვალისწინებულია წინა წლის შედეგები, საგნობრივი კათედრების ოქმების საფუძველზე.